

ఉక్కుమనిషి

[అపరాధ పరిశోధక నవల]

ప్రంథకర్త:

సి. హెచ్. ఆర్. రవి.

ప్రకాశకులు:

యస్. అప్పలస్వామి అండు సన్సు

పబ్లిషర్సు అండ్ బుక్సెల్లర్సు,

రాజమండ్రి.

విషయసూ

- 1 సినిమా భవనము
- 2 కొండగుండు
- 3 కొత్త పత్తెదారు
- 4 కాలివల పడవ
- 5 రహస్య ప్రదేశము
- 6 ఇద్దరు బైరాగులు
- 7 "ఉక్కుమి" వీడే!
- 8 ఎంతలో నెలతమార్పు!
- 9 ఖైదీ పలానానము
- 10 ఇనుపమండపము
- 11 కొత్త దొంగ
- 12 పత్తెదారును బంధించుట
- 13 కూలివాడు
- 14 వేశ్యాగృహములో
- 15 అనుమానము
- 16 "ఉక్కుమి" వీడే?
- 17 "ఉక్కుమి" పట్టుబడుట
- 18 శ్యామల & హామము
- 19 బహుమతి.

శ్రీ చింతామణి ప్రెస్, రాజమండ్రి.

పశ్చిమమాన భానుడు పొడకట్టుచుండెను అకసనుంతయు మేఘరహితమై యుండెను. దివాకరుఁ డరుణరూపుఁడై యుండుటచే నాతని సరిసరములందున్న నింగిభావమంతయు నెరగ గోచరించు నున్నది. ఇగలంతయు తూన్పునుండి పశ్చిమము వరకు పరుగెత్తి యుండుటచే నాతని గోహమంతయు చెమటబోసి యుండుటచే గాఢాంబు పశ్చిమాగ్నిలో మునుగుటకు కుతూహలపడుచుండెను.

ఆదివసుండు నూర్యుఁడు తమ్ములను వీడి పోవుచుండెను విజయలదలును త్వరితముగ తమతమ పనులను ముగించుచుండిరి. సీసీమా భవనముల మేనేజరులంకరును నూర్యుఁడై త త్వరగః స్తమిరచుకొని యె సగు సె ప్పులు వాచుచుండిరి. ఊరిలో నెవ్వోటలాచినను ప్రజలందఱును సీసీమాకేసు ప్రయత్నమున నున్నట్లు గొప్పించుచున్నది.

హాసం నాగ్రామమునకు వుల్లముగారి “లవకుశ” వచ్చుట గనే ప్రగమమగ్నాయము. అట్టిమొద ప్రశ్నేదారు ఛటర్జీగారి యిటి యుండు చూచివచ్చి సందడి లేకుండునా యేమి? వారికృపామం దుండిగు పట్టి ప్రభుత్వమునందే నున్నట్లు తోచుచున్నది. ఛటర్జీ గారు మహాఅహంకారిగ నున్నారు. ఆయన ముద్దుచెల్లెలుగు శ్యామల “అసలెవరైనా” అని సిద్ధముగా యున్నది ఛటర్జీ కుమార్తెయగు గోపీకృష్ణ సోభితురే తిలపులన్నయు భద్రముగ మూలమందుండి యున్నా వీధిలో బిల్లు వలచుటచేను. ఛటర్జీగారి గృహము నుండి యుండువుల్లగు వ్యక్తులను బండుటకువచ్చి బట్కలో నాసీను లయ్యిరి. యిది బద్వత్తుల కారణభించెను— అశకటములో నేరులు బండుతు తో ప్రసంగించక నిశ్శబ్దముగా గూరుచుండిగాని

మాటిమాటికి సందుండి యొకశబ్దము మాత్రము వినిపించుచుండెను. అదే జట్కావాని యదలింపుకే. ప్రతివిముషము నాటిండు.

“వయ్-వయ్-తప్పో” అని అరచుటచే నాతని గొంతు బొంగురు పోయెను... అదే సినిమాకుబోవు మార్గము. ఆ మార్గము తయును జననమూహముతో క్రిక్కిరిసి యుండెను. ఆనమూహములో స్త్రీ పురుష వివక్షణలేక సందగు వాళ్ళనినొకరు రాసుకొనుచుబోవుచుండిరి వీరిలో కొందరు వలయువలయే యితరులును జూబియు కూడ చూడఁడు నటించి వారిని త్రోచుకొనుచు బోవుచుండిరి. బండ్లు-కారులు-చిక్నాలు-ఇత్యాదులన్నియును హాలునకు ఫర్లాంగు దూరముననే నిలువబడెను. ఇట్టి సమృద్ధిగాను గలిగిన ఆనాటి సినిమాహాలుల్లులను మూచునరు లే యూహించుట గాక!

ఇక “బుకింగ్ ఆఫీస్” వద్ద నెట్టిమూని యుండునో నిర్ణయించుటకు సాదశేషమకునైన నలవిగానిది ఘటాపథముగ జరిగెను. ఛటర్జీగారి నొకరగు రామిరెడ్డి యాజనమును ప్రోత్సహించుచు ముందునకు నేగుచు నెట్టికేంకాగ వాడునని జేరి మూచుకొని టిక్కెట్టుల గొని మరల సతి కష్టమై పొరగడకు మునిగి మాటి క్కట్టులను వారికిచ్చి పిమ్మట పరి యొద్ద సుపుగొని తానెక్కడికో పడివడిగ నేగినింటినే యామువ్వరును, హాలులో ప్రవేశించిరి.

తామాలోవు కు ప్రవేశించునరికే డబ్బితో చాలభాగము క్రమించుకొనబడెను. వారు చివరనున్న వరుసలో శ్యామలను గూర్చుండ నయమించి, అవరుకు ముందున్న వరుసలో పోరాని నులయిరి. చివరవరనయందు స్త్రీలు నల్లరు గూర్చుండుచుండిరి. వారిలో శ్యామల యొకరిక... ఇరిదిహేను నిముషములకు సినిమా ప్రారంభమాయెను.

సినిమాకథ నడచుచుండెను

పాఠపల్లినత్యనారాయణగారైన వాల్మీకిసుహముని, కుశలపులకు సిద్ధగజపు సమయమున, — 'సత్యపాలనామనా సాధుశీలుఁడే' యను పాటను హాయిగఁ బాడుచుండెను. ప్రేక్షకు లందఱు నాతని పాటలో మునిగియుండిరి. ఆసమయమందు ప్రేక్షకాలలో నొకరును పరభ్యాసముగ నుండక నందఱును వాల్మీకి శిష్యులవలె నుండిరి.

అదే సమయమున కుర్చీలో తుదిపరుసనుండి యొకవ్యక్తి బయట కేగుచుండెను. ఆ వ్యక్తి తనలో మరియొక వ్యక్తిని దీసికొని బోవుచున్నట్లు గన్పించుచున్నది. కాని యీ విషయము నొకరును గనిపెట్ట లేకపోయిరి. కుర్చీలనుండి బయట కేగుటకు గల ద్వారమువద్ద నేరునులేరైరి. అంతియకక బయటనున్న పెద్దద్వారము కొలదిగ తీసియేయున్నది. అట్టియెడ నా వ్యక్తుల బయటకు నిర్భయంతరముగ బోవుటకు సభ్యంతరమేమి యున్నది?

వెండి తెంపై—నమాప్తము— అను సర్ధమిచ్చు నక్షరములు గొప్పచిన వెంటనే దీపములన్నియును వెలిగించబడెను. తోడనే ప్రేక్షకులందఱును తమతమ నివాసముల కేగుటకు తమ స్థానముల నుండి గీచిరి. ఛటర్జీ గోపాల్జీలు శ్యామలను తీసికొని బోవుటకు నివాసమునకు వేంచేసి స్తంభభూతులయిరి. కారణము?

ఆనరున నుండవలసిన నల్వరు స్త్రీలకును ఇద్దఱు మాత్రమే గన్పించుచుండిరి. మిగిలిన యిరువురును కాన్పింపరైరి.

కాన్పింపని వారిలో శ్యామల యొకతే!

అయ్యవసరమున వారి మనస్సెట్లున్నదని చెప్పగలను? ఛటర్జీ ఆనల్వరు స్త్రీలను శ్యామల పిషయమై ప్రశ్నించెను. కాని వారికా విషయమేమియు తెలియదగిరి. పాఠ పాఠీను నలునన్ స్పెక్టర్ కూర్మారావుగారి కూతురు లగుటచే ఛటర్జీ వారి పలుకులను విశ్వ

సింది, మఱి ప్రశ్నలతో బాధింపక - వారిని వెడలనంపెను. భటర్జి
వెనుకవరున సంతయును బహుజాగరూకతతో పరిశోధించుట కారం
భించెను. కాని యాతకి చిహ్నము లేవియు నగపడలేదు. అతడు
కైనిమిదిచి, -

‘నరే, మనకిచట జాడలేవియు గానరాలేదు. ఇప్పుడు ఏమూ
తోచించినను గార్యసాధనకు లాభముండదు. కాలము మింగిపడి,
కాపున మనమిపు డింటికిపోయి, తెల్లవారు ఝూఝూనతి త్వరగ
లేచి నభ్యుత్థులై గారితో నీవిషయమై చర్చించునలెను.’
అనిపలికెను. గోపాలజీగారి వదనము వాడిపోయెను. కన్నులనూరి
బాష్పములు తొంగి చూచుచుండెను.

‘ఏమో నాయనా! నాకడయు నగవ్యగోచరముగ నున్నది
ఇదినఱకెన్ని వర్షాయములు మఱియు క్షామ తోగూడి సినిమాకు
రాలేదు? అప్పుడన్ని సారులు కట్టవరిగెనా? సినిమాయందు విసు
గైతి యింటికిబోయిన దేమోనన నొమెయ్యలు మనకా విషయము
దెబ్బకుండ నొంటరిగ నేగదే! నగే, ప్రేమము మన కనుకూలమై
యుండుగాక!’

అని తన ధైర్యముతో, ఛార్జీల గూడి తన గృహమున
కేగిరి.

కొడవ ప్రకరణము

కొండగుహ

అప్పుడప్పుడ చీకట్లన్నియు కట్టబోవుచున్నవి. అనిగాంచి
యంత కడ నెట్లయ్యునుల నడుమ గొగియున్న పశులన్నియు కల
కలనడమ తో బడుల కేళదించి యావలంసేమనైన బాధలు

దీరి మింట నగురజొచ్చెను. తెలతెలవారుచున్నదని కర్షకాదులకు తెలియజేయుటకై కుక్కుటములు కొక్కుకొక్కుయని యిటువ జొచ్చెను. కాకులన్నియు తమ పిల్లలను భేవుటకై గాబోలు కావు కావులాడ జొచ్చెను.

తూర్పుదిక్కు రక్తవర్ణమును దాల్చుచున్నది...

కాకిరాడగిరువది మైళ్ళదూరమునగల మార్గముగుండ నొక మోటారుకారతివేగముగ బోవుచున్నది. ఆ చుట్టుపగల ప్రదేశ మంతయు గట్టపైన అడవులచేతను, నిట్టిములైన కొండలచేత నావరింపబడియున్నది. ఇక నాస్థాంతముగందు సింహవ్యాఘ్రాది క్షూరమృగములు విచ్చలవిడిగ సంచరించుననుటగో వసత్యము సతిశయోక్తి యేమిగలవు? అట్టి నిర్జన, భయంకర ప్రాంతములందు బడి యంతవేకువనే ప్రయాణము జేయు మోటారు ప్రయాణీని లెట్టివారైయుందురో పాతకలూపింపకుదురా?

ఇక నామోటారును బ్రాగత్తగ పరిశీలింతము.

అందులో మొదటి యాననములో 'డ్రైవర్' ఆ సీటుపై యుండెను. ఆతడెవడోగాని బహుశుడుకుగ నడుపుచుండెను. ఆతడు సుప్రసిద్ధ వీరపుష్టుడని యాతని మాఖలక్షణములే చెప్పె. చెప్పుచున్నవి. ఆయురకుడు నల్లని దుస్తులనుదాల్చి యుండెను. అతని యాననమందే తన పక్కగ నొక దొరటోని యుంచబడినది.

ఆ డ్రైవర్ వెనుక యాననమందొక స్త్రీవ్యక్తి శయనించి యున్నది. ఆమె రూపురేఖలగుట్టి చూడ నామె యొక సుకమాది యని గ్రహింపవచ్చును. ఆమె కెవరో మత్తునుండిడి యుట్టినదనిచి నటులదోచెడిది.

మోటారు ఆ ర్జున నిశ్శబ్ద, నిగూఢ, భయంకరారణ్యములందు బడి శయనమున బోవుచున్నది ఇంతలో ఒకవ్యక్తి మోటారు

రుస కనురుగ నచ్చుచుండెను... తోడనే మోటారు నిలువబడెను.
డ్రైవర్ క్రిందికి దిగి యావ్యక్తిని సమీపించి—

‘వీరా! కార్యసాఫల్యం నొందితివా?’ అని యత్యాత్మతో
బ్రష్చించెను.

వీ—ఈసుబాబూ! తామొకటి దగ్గరిన దైవ మొంజులం
చువా? అంతయు మీదిత్తాసుసారమే నెఱవేరినది.

ఈ—సెబాన్ వీరా! నీవే నాకు నచ్చిన బంటువు... చూచి
తివా? ఈమెయే మీ యజమానురాలు.

వీర—ఈసుబాబూ! నిజముగ మేము ధన్యులమయితిమి.

ఈసు—వీరా, ఈమెకింకను దెలివీరా లేదు. ఇది మింగున
వచ్చునను కొందును.

వీర—ఇంకను మెలకువరాదా? ఒక్కసాపుఘంటలోపుగనే
తప్పక తెల్వి నొందును.

ఈసు—నరే, తగిన ప్రాంత మిచ్చట జూచితివి?

వీ—ఈ కొండ దిగువను—చూచితిరా— అదే ఒక గుహ
కలదు. ఆ గుహద్వారమునంద నొక యినుపద్వార మున్నది. దాని
మీసకే భయము నుండజాలదు. విగిలిన ఎన్నయు మీ సెలవు
ప్రకారమే యున్నది.

ఈసు—భేమ్! తాత్కాలికముగ మనమిందేయుండదము.
గిరువాల బనమార్చివేయవచ్చును. ఈకొండవ్రక్కనే యీమోటా
రును రహస్యముగ సుంచెదము. అని చెప్పి యీసుబాబు మోటా
రుదిగెను. వీరడు దొరటోపీ నాలని కందించెను. ఆటోపీకింక నొక
చిన్ని దొలునంచి దాచబడియున్నది. అందమున్నదో వీరడుగ
నుగాబోలు దానిని చూడగనే యాతడు చాశ్చర్యము నొందలేను
అనంచినగాడ తీసి యీసుబాబున కందించిన తోడనే యాతడిద్ద

రిని తనశేబునందుంచుకొనియెను. ఈనుబాబు వెనుకనున్న స్త్రీకడకుఁ బోయి యామెను లేవదీసి తన భుజములపై వేసుకొని యాకొలదగుహలో ప్రవేశించెను. వీరఁడు మోటారును దీసికొనిపోయెను.

ఈనుబాబు స్త్రీనత్తుకొని కొండగుహలో పువేళించెను. అగుహలో ప్రవేశించుట కొకేయొక మూర్ఘముగలదు. ఆమూర్ఘము నొద్ద నొక యినుపమేనుల ద్వార ముమర్చియున్నది. గుహలోపల నొక మెత్తని పెరుపువేడుబడిన యొక మంచము గలదు. ఈనుబాబు లోనికి పువేళించి తన భుజముపైనున్న స్త్రీవ్యక్తి నాచానువుపై పెరుండదీసి తాను నామె పక్కనే మంచముపై గూర్చుండెను. ఆతని దృష్టులన్నియు నాశలత మొగముపైపనే యున్నవి.

ఈగోవుగ నాస్త్రీ కండ్లు నులువలుకొనుచు తన శయ్యపై నుండిలేచి నలుదిక్కులను చిలకింప జరిగిన మామూనంతను లీలగా గ్రహించి హాహుని యొక పెట్టెతో వైచి మరల మంచముపై నడిపోయెను.

ఈనుబాబామెను సేదదీర్చినంత నామె మేల్కొనిచి.

“అర్యా! మీరెవ్వరు? ఈప్రదేశమునకు నేనెట్లు వచ్చితిని? మీరు నన్నిట్లు గొనిరాఁ గారణమేమి? ఏ సన్నాహక బాధంకదరు? నన్ను మాగృహమునకుఁ బోనిండు.”

అని యతి దీనముగ నిర్ణయించెను.

ఈను—శ్యామలా! ఎందేగ గలవు? నారాణి యిండుగాక మరేందు నసించగలదు? ఈవాటినుండి నీవు నారాణివి. నాదగ్గరగవచ్చి నన్ను మనసారకాగలించుకొని పరమానందము ననుభవించుము.

శ్యామల ... (తీట్లముగ) ఓరీ సీచాధమా! ఏమని ప్రేలుచుంటివి? ఈవ్యక్తి యెవ్వరో తెలియునా? సుప్రసిద్ధ పత్తేనార ప్రముఖుఁ

దు. ఛట్లగారి నహోదరి శ్యామల-బ్రాగ్ధ-పులిమిషమును బట్టి యూగులాడుచున్నావు! పులికి గోపమురాని యంతవరకే యూరకుండును. గాని కోపము వచ్చినట్లయిన నిన్నమాంశముగ మింగినేయగలదు. నెమ్మదిగ నన్ను దొలుత విడిచివుచ్చి పిమ్ముట ఛట్లగారి యమావణను వేడుకొనుము లేని యెడల నీకు కారాగార ప్రవేశము దప్పదు.

ఈను—(నికటముగ నవిధి) ఓహోహోహో, రావణునికి సీత నీకులు చెప్పినట్లు చెప్పుచున్నావే! నరే పోనిమ్ము— సీతనుబంధించిన రావణుడు చావలేదా? యాదువేమో— రావణుని జంపిన రామునివలె నన్నుబంధించుట కేఠెంచు ఛట్ల కూడా దేవుడేవా? హస్తాక్ష! ఏడెవడో దెలియునా? సుప్రసిద్ధ చోరాగ్రేవరచక్రవర్తి యమ్ముమగండు. ఆదేవుడే నరయముగ వచ్చినను జలించనివాడు నీబెడరింపువలుకులకా బెదురును? అట్లెన్నటికిని తలవకుము. నెమ్మదిపై నన్ను కేబట్టి నర్లసుఖమనుభవించుము.

శ్యామ—ఓరీ! నీచాధమా! నేనా నిన్ను చేబట్టుట? నా మేని యాదు ప్రాణములుండు నందాక నేను నిన్ను చేబట్టుట నర్ల కల్గెయని నమ్ముము.

అవ్వలుకులకు నీసుబాబు రోపారుణ లోచనుడై,

“ఏమంటివి శ్యామలా! యని యురుమువలె గగ్గించి యామె చొగతకుం జని యామెను బట్టబోయెను. శ్యామల పగ్గులిడ నారంభించెను. కాని, అబల— ఏమిచేయగలను? బాల్కమునుండి యల్లారు ముగ్గులు బెరిగి కష్టమనుమాట నెరుగని గజగామిని—అదుష్టని కరమునుండి తప్పించుకొని యెంతనూగము నర్లెత్తగలదు? అదియు, పర్వెత్తి పారిపోవుటకు నైవను విలులేకుండ నామె నొక చిన్ని గుహలో బంధించెచిరి? ఇక నామెకు దిక్కెన్నయ?

[illegible]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

2014年12月10日

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

శ్రీ దేవీ : పం. — సా : పాద్య : పం. —

[illegible]

వదలి గది సంతయు వట్టి మబ్బులతో నింపివైచెను ఓక్కొక్కసారి పండ్లను తీవ్రముగఁ గొఱుకుచుండెను.

ఇంతలో పోలీసు సబ్బయిన్ స్పెక్టరు సూర్యదాపుగాకు తలుపు తోసుకొని లోనబ్రవేశి చి పత్రేదారునుఁగణి,

‘వాల్లో, ఏవో త్రివంగ నాణోచ చుచున్నారే! మీరెల్లెలి విషయమై గాబోలు!..’ అని పయిలించెను.

ఫల—నిన్న మీ యరువురి హుజురును నినిగూతు బంపితరా?

సూర్య—అవును పంపితిని. జరిగిన విషయమంతయు గాకు వారు రాత్రియే తెలిపిరి. దొంగవాడెట్లు అవహరించెనో—యెప్పుడవహరించెనో యోచించితిరా?

ఫల—అహ! ఆహార ఎవడోగాని నీమూ నిశ్చటిదనము సినిమా పెగుడుమును ముందే తెలిసెకొని యూని సేషముచేల్చి మూ సేముకి ఎరులో గూర్చుని యుండెను. జ్యోతిషులు మునుగాఁగి తన స్థలములో గూర్చుండెను. ప్రవర్తి ముఖ్యమున ప్రేక్షకులందఱును కథపై ఆదేశకృష్ట గలవారైయున్నది నాకనటుచు జ్యోతిషులకు యెత్తుబందడి, బహుటి ద్వారములద్ద ఎగరుచు లేకుండుట గారచ య ముద్దరాల్సిన యెత్తుకొని యుండవచ్చును నదియే చున్నాను.

సూర్య—బయటి ద్వారమువద్దను, లోపలిచిన్న ద్వారములవద్ద నెందును తిరుండినచో తదితరులు హాలులోనికి బ్రేవే తిలప పేలగునే! దాన సేయించురు?

ఫల—అదియు చెప్పెద. ప్రతిదినము ‘ఇంటర్వెల్’ సకల ముందు అన్ని ద్వారములవద్దను గావలాలుండదు. తరువాత నెందుచేతనో వారందఱును లోనున్న కిల్లిదుకాణమునకుఁబోయి యట

శ్యామలవిషయము—శ్యామల! నానగ్గఱనుఖముగనుండి రాజ భోగి నూరి ననుభవించుచున్నది. కొలది దనములలో ననుబరిణయ మాపటకు సిద్ధముగనున్నది కాని, నీవు శ్యామల! విషయమై గెం గపడనగత్తెమని లేదు. వారియు—

శ్యామల! కొంతకై ప్రాణములిచ్చిందిమని, ఎన్నటి బంధించుటకై ప్రయత్నించి చేసి, నా— ఈ ఉక్కు మనిషి నిన్న వాణిమగ్నముగా జాగ్రత్త.

ఇట్లు,

“ఉక్కు మనిషి.”

ఈయుత్తరమును చదివించిన బామట కామర! శ్యామల! నా కాస్తపైబిలు అనికే తెంచి నూర్యారావుతో? ఇట్లు... యే...

కాక—బాబూ ఎవరో బెంగాలీయునకుడు తమనద్దమి కాశ్యారమై వచ్చినాడు అో. కి వేలవమని సెలవో?

నూర్యార—వచ్చి, కాశ్యార... ఉండే ఏ గో పలువుము.

అ. సంతనే యాడెం బామట! కీగి నూర్యార! వీయో అో. కి బంపెను.

అతడు నూర్యారావుకారి! నూర్యార! రహితేసి నూర్యార...

బె. యు—నమస్తే నూర్యార! బాబూ! పీర్! ఛాల్సీ గారు?

ఫట—అవును నేనే ఛాల్సీని. నాతో నేమైన పనియందెని త్వరగ జెప్పండి.

బె. యు—శ్యామల! నాకామమేము. నీవు సీతాబాయిలో శ్యామల! చోరులచే తిక్కురింపబడినది నిను శ్యామల! నీవుగారై మిమారు ఎదు యిక్కురింపబడినది నేను గూడ పాలుపంచుకొనట కిట్లు వచ్చుతిని.

చట - అనగా:

బెం. యు—సన్నా మి సహాయ పత్తేదామసి సంగీకరంప
పరిసరిది ప్రార్థించుచున్నాను.

చట—ఓ అనా— అది నాకు సహాయశక్తి కావ్యమే!
మీ యిష్టము కాగ మే నెఱవేరుగాక— కాని మీరేమిటి అన్నా సారి
కలిగినారా.

బెం. యు—అట్లే శివక అను నప్పి యానందమును వీడెను.

నాల్గవ ప్రకరణము.

కా ను వ లో ప డ న

శోదావరి కాలవయొకటి కాకినాడ గూడ పోవుచు నున్న
ప్రదేశ లో కలియుదు నది. కాకినాడ ఒగ్గతి నాకావ్యమై నోక కం
పించు కలెను. అది గొప్ప కావ్యప పీఠికా సర్వమును కొన్ని పదములు
కొన్ని పదములు నున్నది. ప్రతిపాదము విహారి నున్నది. నాకా
వ్యమునందు చచ్చిగానై శివకు అచ్చి మునుపవల టాశ్రమమై
నానీకు గుట సుంపమాల.

అనాటి సాయ తనయందు కూడి ననేకలిట్లే నచ్చి ను దర
కామయ్యగారి పెద్దపడవపై గూర్చుండిరి.

సుందర గామయ్యగారి పేరును, వారిశిషి తేలియవి మను
జును కాకినాడ పట్టణము నందరును. వీరి గాకావ్యలలో నాని
పడివలెన గలవు. వీరిలో రెండవ విహారి నావలు.

అనాటి నాకావ్యము నానారగంవలెను. నీసలో ముక్తియై పిద్ద
నాని మునాక్షి. సుందర గామయ్యగారు పారి ముద్దుభార్య పేరునే
యొకానొకడు గామయ్యగారి.

అదినమునందు “మీనాక్షి” నముగ్రహధ్యమందు నిలుచు న్న స్త్రీమధుకడకుఁ జొయి, యందుండి తేయాకును దింపించుకొని తనలో నెక్కించుకొని తిరిగివచ్చి కాకినాడతేరి యచ్చట నాగినది విహారులానాటి సాయంసమయమందు చచ్చిటికి విచ్చేసి యానావ యొక్క టాపుభాగముపై గూర్చుండిరి.

ఒక విహారి గబగబ నావడవ టాపునెక్కి యందొక చిర రకుఁబోయి యచ్చట గూర్చుండి ధూమపానము చేయుచుండెను. ఆతని ముఖమందేదియో యాతనికి గచ్చట్టుచున్నది. అతని పడవ నలుమూలలను పరికించుచుండెను. పడవ పొడవు వెడల్పు లను గాబోలు కండ్లతోఁ గొలుచుచున్నాడు. పడవ నోడల పోలు పలి దిగురభాగమందు నల్లవిలారు దట్టమునఁ బూయుబడి యున్నది. పడవలంగను నాకొను జాగరూతతో పనిగొలిచుచుండెను.

అదేసమయమున పడవ నడుపు వ్యక్తులు గాబోలు ఇంకొ మంది ధూమపాన నెక్కిరి. వాఁలూ నొకఁడొకమూలనెక్కిరిపిరిగి. కూర్చో యున్న వ్యక్తికిని కేగెను. పడవ టాపు యొద్దవచ్చి “ఏరా!” అనుటచుటతోడనే వీరఁడొకనిజేరి.

“ఈసమయమున నెక్కియు నెక్కియు నున్నవారిని గూర్చి నొడను నేనుండ విక్రంజీవనీ వృథాపయాసము?” అని అనిగెను. తగు వారి నీనుకాబాలనితోనేదియో రహస్యముగఁ గొంత నీవు నలుభాషిందినంత వీరఁడు వెడలి పోకివారి గూడెను. ఈసమయము పడవను వీకి యేడతో పడిపడగ వేగెను.

విహారులందఱును పడవను వీడిరి. మరి చనిపో న నిమగ్నము లగుబడవలందఱు తీసివేయబడి యాగేవును నీ నడువబడెను.

ఒక కాకినాడ పురమునువీడి మల్లగపాంసకమునముగ్గి, జోవునిండెను. వీరును మున్నగువారి గడకును పడవ నొక్కటిగొట్టి గూర్చుండిరి. గూర్చుండిరి. గూర్చుండిరి.

అచటినుండి ఓడ నిఘాటముగఁ బోవసాగెను...

అప్రాంతమంతయు నిశ్శబ్దముగనున్నది— అది ఓడనడుపు వారిక్ష్మియు లేకుండుటచే గాబోలు వారగదటును కలసి యొక్క మ్మడివి 'నోలేసాయను పాటను పాడదొడగిరి — నిశ్శబ్దమగనయు రెండు చీలికల నడిచడిగ వర్షిస్తుండెను. ఇంకను వీరిపాట ఆ నిశ్శబ్దమును వెంబడించుచునే యుండెను.

మరికొంత సేవటికి నిశ్శబ్దమద్వర్తనగాయెను.

వళ్ళులు కంకల నగనముతో నేడనుడియోవచ్చి తగుగూం యను జేరుచుండెను—

ఓడమాత్రము నగ్రీవితో నతిగంభీరముగ, నతి నెమ్మదిగ— నవమానములు మోయుచున్నటువంటి గర్భిణి వలెను— మాన తీసు లేని కతమున బాగుగమదిచి కారడవియందు నిరాఘాట ముగ సంచరించు గజరాజమువలెను నడుచుచుండెను. అసాయం ననుచునుండలి యాదానజలములో నతిగంభీరముగ నడుచుచున్న అవడనను గొనిన ప్రతికాపానకుడును అత్తంతానందము నొందు యాదానతో నుండియున్నామి? ఆ ప్రశ్ననున్న కల్పితబయల్పు—మరియొక ప్రశ్ననున్న చిన్నిచిన్నిచెట్ల—దూరమున పొడగట్ల చున్న సునువు కొండలు—అప్పుడప్పుడే వచ్చిమ నముదగిమునకుగిరిగ నిగ్గముగనున్న ఎన్ని నూర్మల—అనిశ్చల జలముతో నూర్మకాంతలు కలిసిపోని దిన వనిమివర్తమా—నక్షతల కిలకిలరావములు— చిన్నచిన్నపిల్లవా యువులు—తన వీపునుండి మేఘముల బరువును తొలగించుకొని, అట్టి బరువు తొలగిపోయినందులకు పరమానందము ననుభవించు నిర్మలాకాశమా—కాలువ యొక్క కన్నులు వచ్చునియరణిచెట్ల— ఇది యన్నియు గలసి ప్రకృతిలతామ తల్లికి కుంకుమ— దిగ్వివహర— వాళ్ళర్థమేమి గలదు? ఆశోభానంత్యైవ ప్రకృతి దృశ్యమునకు నాయోగదర గాజును జరుగించి రాజతిలకమువలెనగ వ్రచుచుండెను.

సూర్యుడి ను క్రిందికు ప్రసంగించుచు చెను. సూర్యుడికిరెండుబాలురు
 భూమిపై పూర్వగతించి గలవని నరుకెత్తి వారు ప్రాముఖ్యుడను.

ఆ సమయమునందుకే పల్లవసమ్రాట నీలకంఠ రెండవ వంశమునకు జన్మించు సందర్భములగుటచే మొదటి యాహవానమున పల్లవ సమ్రాటగారికి జూపుచుండెను. ఆపడవ యుద్ధిర్వారు పల్లవులకు పలు సత్కర్మములుచేసి తేరేరి పల్లవపడవ పుట్టుడగు నని ముందే యూహించు కళానటులొనెను.

‘హైలీనా’ యనునది ఈ కవియైనది. అంతేకాదు యెచ్చటి
సురదీయో యొక్క యీల విసవడము. అంతేకాదు యొక కవిగారి
నాదము.

“ప్రాణము వైరి యీశ్వరునిపై ప్రతిపాదన నందిన శివసు
వీశ్వరాయుని. లేచో నశాయము సంభవించును.”

అట్లే వినబడినను, ఈ దేశ సేవోద్యమములకు నా సహాయము నిచ్చు
 గొనుటకు యొప్పునకు నిరాచారము బోధించుటకు బుద్ధిమంతులైన
 వారందరూ సహకరించుటకు ప్రోత్సహింపబడిరి. ఇట్లు పుచ్చపాటి
 వాడనామ సంస్థను స్వచ్ఛముగా పుట్టజేసిరి.

నా పాత్రను పోషించే బాధలో నానుకున్నాను మైకా వృత్తుకాదు
 తల్లూ మామూలు గొప్పది యెప్పుడు ఉండే వాదనలును వృత్తులా
 బోవుచున్నట్లును గోచరించుచున్నది. ఆ యూరు నుండి మాకో
 మాటికి యోగివైపు వెనుదరిగి చూచుచు నేడయో తిట్టుకొనుచు
 బోవుచుండిరి.

* * * * *

మరునాడుదయనా—కచినాగిలో గాలనయిప్పుడు ములు
తెద్రోవలొడిములుగి దిరుగుచుండి . పసిచోట పసిగూర మూగి
యూడెర. నుండిరచ మయ్యగారు రక్షానుడిదిన యల్పతృత
గన గల వచ్చి యో మూలను జేరుగొని, పారి పుడుచు

కొని లోన, బ్రవేశించి నిట్లు మాటలాడుట మొదలుపెట్టిన దొడగిరి.
శారదాను—?

సుందరామయ్యగారి పెద్దయోడ — తొలిరోజున తేయాకంఠము
నిండించుకొని రాకిలాడును వదలి మిన్నాక్షి— ఆ కంఠము తేయాకంఠ
రహితముగ నారేవునందే మరల గప్పట్టులున్నది. సుందరామయ్యగారి
మందుకైన శాసరాదైరి. తేయాకంఠము బాగుగ నున్నది. మిన్నాక్షిగారి
శాసరాదయ్యె. సుందరామయ్యగారు గుండలుబాదుకొనుచు నుండి,
ఈలోగా నాడుగురు వ్యక్తులు పరుగుపరుగునకుచ్చి సుందరామయ్య
గారి ముందు నిలుచిరి. అపుడాతఁడతఁడ యాత్మునితో—

‘అయ్యో అప్పున్నదిరఁగూ! ఏమిది? ఈ మాయయితియు
నేమి? తేయాకంఠము నమ్రదన? మీరు లేకుండగిరి మరియి నిరేవు
నీటి “మిన్నాక్షి” ఎట్లు రాగిరి? ఇప్పుడ నాడుగా అందుము జన్మ
మని వాడుకొనకనిన యిదిగా నాభిక్షిల్లు ప్రత్యక్షమైతిచ్చె

“బాబూ! ఏమని చెప్పుచున్నా? విన్నటి దిగునందఱు నీమందఱు
అను బయలుదేరిన మొదట గొరుగునొక పడక మున్నట్లుగా నున్న
నిలిచితి. దానిలో గొరుగు నొకటం నున్నట్లు నాడుకొనకొనక
ర్వోనకొనక నడుచునుచు యాజ్ఞాపించిరి. నెలకొనక నడుచునుచు
నిలిచితి. నేనును వీరప్పనును మాత్రమును మాత్రమును ధైర్యముననున్న
యందే యుంటిమి. వెనుకనుండి యిరువురు వ్యక్తులు— మన టం
నడుపుచున్నవారే వచ్చి మామొడిలనుబట్టి నీటద్రోసిరి. తరువాతి
మేమందఱము నీదుకొని వడ్డునకుజేరి నడిచుకొని వచ్చుచుండ,
బాబూ—మన నరింగులే— మిగిలిన పదిమందిలోను ఆరుగురువచ్చి
మొమ్ములను కట్టివైది యా యొడ్డునే పడవైది మరియి నెచ్చటిరో
పెడలిర. మరియి కోడికూగిన వెంటనే యా యిరువురునువచ్చి మా
కట్లనుచున్న పరుగెత్తి పారిపోయిరి. వెంటనే మేములేటి యొక్కడను
పరుగెత్తుకొని వచ్చితిమి.”

సుగర... అయితే అప్పుడూ! మీ గుండెలును ఆనందమునకు
పడవైచబడిరి కదూ! అప్పుడే దేని యొకయోడ ఇటుకట్టెనట్లు
చూచితిరా?

అప్పుడు—ఈ! వచ్చిరి బాబూ! చెప్పట మరచితిరి! తను
వాత కొంత సేపటికి నా కళ్ళిచ్చికట్టుం జేల్చుకొనుచు నొక యోడ
ఇచ్చే వచ్చివరి కాని మేమా యోడను బాగుగ బరిశీలించ లేకు
నిత్యమా—వలికొత్తి యెన్నియోడలు ఇచ్చటికి వచ్చుట లేనూ!

తరువాత సుగరరామయ్యగారు పోలీసు స్టేషను దగ్గరికి బరి
గినంతయు మానగుచ్చినట్లు చెప్పెను. మరికొంత సేపటికి సూర్య
కావ్యకావ్య, సురేష్ ఛటర్జీలును సు దరగామయ్యగారును
“మీనాటి” కడకువచ్చిరి అందఱు నోడవెక్కిరి వత్తేనారు కను
వురును ఓడవంశిని బాగ్రిత్యగ వదిలివెనుచుండిరి. ఓడయందను
టచుభాళీగానే యున్నది. సురేష్ కిందకు వచ్చి యేదియో—కొంత
యోచనీసి ఛటర్జీ కగదించెను. ఛటర్జీ యుండున్న పది కంటే మించు
జది వెను.

“బాబూలోలిగారు,

ఈరాటినుండియు, కోరిపరిధనముండియు బల్లికవల్లనేని
వెచ్చిరచని నీవంటి లోభాగేవగ చక్రివర్తుల ముగియడంచి మీధన
మును బలవంతముగ నెన సేకరించి యాధనమును నద్విధముగ నద్వి
సియోగము జేయ నమకట్టితిమి కనుక అష్టాశాస్త్ర సాధనమును
సీకాశ్రమముగా వర్తింపు బోపానమును జేయవలెనని కమ. ఈనాటి
సుంకీయైన లోభతల్లము నిడితి, ముఖ్య సుఖముకే అధిగమమును ముఖ
కట్టుకొనము. ఇది నీవలెనవును కోరితో గుర్తించునట్లును—మొన్న.

అట్లు

“ఉత్కల-మనీషి”

ఇది విరి సురేష్ యేలకోగాని చిర్నగవు దెచ్చుకొనెను,
 ఛటర్జీ యాలోచనా నినున్నుఁ డాయెను.

అయిదవ ప్రకరణము

రహస్య ప్రదేశము

ప్రకృతియంతయు నిశాదేవి యెడిలో విశ్రాంతి తీసికొను
 చుండెను.

కొండగుహ నిశ్శబ్దముగ, భయంకరముగ నున్నది, మధ్య
 నున్న టేబిలుపై నుంచబడిన హరికెకలైటు మిశ్రమగుహకు నని
 ప్రకాశించుచున్నది. ఒకమూలచున్న మంచముపై శ్యామల పరికిరా
 నదిని నిద్రపోవుచున్నట్లు గన్పించుట లేదు. అసమయమున నిచు
 పర్వరమును తెఱచుకొని యీసుబాబులోన ప్రవేశించి శ్యామల కను
 మంచము ప్రక్కవేయబడియున్న కుర్చీలో కూలబడెను.

ఈను—శ్యామలా! ఇచ్చట నీకేనియొక గప్టముగ దోచు
 చున్నదా?

శ్యామ—కప్టములేకేమి? అంతయు కప్టముగనే నడుచుచున్నది.
 బంధువులను, స్నేహితులను, స్వగ్రామమును, స్వగృహమునువీడి
 గూఢ భయంకర గర్హరమునందుండు నట్టి నావారి యుపాధకుఁ
 గప్టమేగాక సుఖమెందులకుండును?

ఈను—నెట్టిదీ! ఇది భయంకర గర్హరమెట్లుగనుచు? ఇందు
 బలసంపాదము లేదనియూ—లేకనిందు వాని యెక్కువగర్హర
 మును నీవినియూ దీనిని భయంకరమును చూచుచున్నా?

శ్యామ—ఎన్నియున్నను స్వగృహ స్థానకల్యాణము కలదు
 నచ్చునా? ఆ బంధువీలోకనానందమిందు కలుగునా?

ఆ ర వ ప్ర క ర ణ ము

ఇద్దఱు బైరాగులు.

అనాడుదయము ఛటర్జీ తన గృహములోనే కూర్చుని యేదియో యోచించుచుండెను. వెనుకనుంచి సురేష్ నాతని వత్తుమున దాల్చి యాతనిని విషయపూర్వకముగ నలుకరించెను. ఛటర్జీ వెనుదిరిగి.

“ఓహో సురేష్ గారా! ఈ యాసనమందాసనులు కందు.” అని గౌరవించెను.

సురే—దాని కేమిగాని—శ్యామల నెత్తుకుని పోయినవాడెవడైయుండునని మీ యుద్దేశ్యము?

ఛట—మన మొక సారి సామర్లకోట వెళ్ళవలయును.

సురే—ఎందులకు?

ఛట—రామిరెడ్డిపై సిగవడిన అనుమానమెట్టిదో యాభీ పఱచుకొనుటకు.

సురే—రామిరెడ్డి యెవడు? అతనిమీద మీ కెందుల కనుమానము గలెను?

ఛట—రామిరెడ్డి యన పుత్రకెవడోగాదు. మానాకరే!—శ్యామల చోరులచే తనకరింపబడిన మరుసటి దినమునుండి యాతడు మాకంటి కగునడ నేలేదు.

సురే—అందులకు కారణమింకేదియైనఁ గలదా?

ఛట—అట్టిది యేదయులేదు. కాని—నిన్న మధ్యాహ్నము నందొలసె తిల్లి మాయించుటవచ్చి—రామిరెడ్డి దైవపశ్చాత్తుగ నొక దొరగారిద్దఱ బట్లరుగ కుదిరినట్లును, ఇపుడా సామర్లకోట వెడలి నట్లును చెప్పినది.

సురే—అదొర ఎవడు?

ఫ—ఎవడో దేశసంచారము చేయుచున్నవాడు. భవవంతులబిడ్డ.

సురే—అయిన మనమెప్పుడు సామల్కోట పోవలయును?

ఫట—అదియే చెప్పెద.

అని యాతడు సురేష్ చెవిలో నేదియో గొణిగెను. అది విని సురేష్ తనలో నొకవరి నవ్వుకొని యిట్లనియె.

సురే—అది సరేగాని ఫటర్జీగారూ! మీరీయుగ ముమందునాతోగూడి మానూత్తు మందిరమునకు రావలయును.

ఫట—ఏమది నాకంతయును విపులముగా జెప్పుడు.

సురే—నేను క్రొత్తగ నీమధ్యనేయొక పెద్దకాను కాలువ గొయ్యిని నిర్మించితిని. అందు ఏపూలేక సోమరులవలె నీయురదిగు గుచున్న ప్రతివాడును చేరవచ్చును. బీదలనెను నీచదృష్టినిమేము ధరించనవసరములేదు. అందఱు వందుయొకిటే. అట్టివారందరకును బనలు, భోజనములు వస్త్రములు నొసంగబడును. వారందరు నందే యుండి వారికొసంగబడిన వసులను వారు నిర్వర్తింపవలయును.

ఫట—వారి వసులేమి?

సురే—గృహపరిశ్రమలు నూలువడుకుట— దారములీయుట తాటి, యీత చావల నల్లుట— తాటిమోకులను పేనుట.. కగ్గిననిప బట్టలు కుట్టుట మున్నగు సమస్తమైన పరిశ్రమలు అచట జరిగింప బడుచుండును. ఎవనికినేవృత్తియం దెక్కువగ నభ్యాసముండునో వాడూ వృత్తిలో ప్రవేశింపవచ్చును. ఏవృత్తియు రాసిపాసికి వాని కిచ్చవచ్చిన విద్యను వానికి నేర్పుటకు తగు గురువులుండును. అబలుల— కుంటిగొడ్డి మున్నగు. వారేవృత్తియందును ప్రవేశింప, నక్కర లేకయే తమబహుధు తాము జీవింపుచుండవచ్చును.

ఫట—చాల బాగున్నది ఇట్టి పారిశ్రామిక మందిరములు ప్రతియూర నొక్కొక్కటి వెలసిన మనభారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము త్వరలో నబ్బుననుటలో నాశ్చర్యమేమి? సురేష్ గారూ! మనమిప్పుడే పోదము రండు.

అని వారిరువురును వీధిలోనికివచ్చి అచ్చట తమకై సరిగ్గా చుంచుచున్న మోటారు నెక్కి ఊణములో నదృశ్యులయిరి.

ఇసుకపోసినను రాలనంతటి జనముతో నానాఁడు పారిశ్రామికమ దిరము విరాజిల్లుచుండెలు. పేదసాదలందఱు నొక ప్రక్క బాఝువీరి గూర్చుండిరి. వీరందఱును పారిశ్రామిక మందిరమున జేరవలసిన నభ్యులే యని వేరుగ జెప్పనక్కర లేదు.

కొంతనేపటికి సురేష్ ఫటర్జీలు కారునుండి క్రిందికిదిగిరి.

“సురేష్ గారికిజై - జై - పారిశ్రామిక మ దిరమునకు జై”

అని యందఱు నొక్కసారిగ జయజయ నాదములనుజేసి సురేష్ గారికి కొటానకొట్ల వందనము లర్పించిరి.

పిమ్మట జరుగ వలసిన కార్యక్రమముంతయును సక్రమముగ నేరరిగెను. అచ్చటనే యొకమహాసభ జరిగెను. సభలో సురేష్ ఉత్సాహపూరితములగు పలుకులను పలికి పౌరుల నుత్సాహవముగ్రములో నోలలాడించెను. ఫటర్జీగారి వలహాపై సురేష్ ఆమందిరము నకు—

“శ్యామలాంబా పారిశ్రామిక మందిరము.”

అని నామమిడెను.

* * * * *

అజేదిగము—

సాయంత్రము—

అప్పుడే నాలుగు గంటలయినది భూమిఇరికెను మధిమచునె

యున్నది జోడులేక కాలిగడకను పయనముచేయు బాటసారి యాన మాయమందీవలకు నచ్చుటకు జడియుచుండెను. పక్షులుకూడను తీసివేడిమిని భరింపజాలక తమిళము గూండ్లలో నోరబడి యెంతకు నీవలకు రాకుండెను. మునిసిపాలిటీబండి యొకటి మాత్రము మొయి కరోడ్లో సంచారము సేయును రోడ్డు సగలేను దడుపుచుండెను. కాని యానీకు పెట్రోనే యావిరియై రోడ్డును ప్రధమస్థితియందుంచుచుండెను. వాయుదేవుడు సైతము సూర్యభగవానుని ముందుటనికి తనవ్రతావమును విజృంభించుచుండెను.

అట్టి సమయమందు పురవీధులంబడి యిద్దరు జైలాగులు బోవు చుండిరి. సాంకోళ్ళను ధరించుటచే వారి వాదములు పొక్కు లెక్కించుచునే గాబోలు వారు మెల్లగ నేనడుచుచుండిరి. ఇరువురి వేష భారణము లొకేరీతిని గోచరించుచున్నవి. వారిగడ్డపుమోములు మాత్రము సూర్యుని వేడిమిని భరింపజాలక చెమటలుపట్టి యెల్లగ గండియున్నవి. వారు ప్రతివీధిని ప్రతిగృహమును హస్తగతము చేయుచు వీలైనచో పరిశీలించుచు సతినెమ్మదిగ నొక్కొక్క పథినా దాటుచుండిరి. వారు బహుకుశలురని వారి చుట్టుకొనకలెట్లు చెప్పక చెప్పచున్నవి.

అట్లు వారుపోవుచుండి తోపలో వారికొక గుడిసె తలుపును యొను. ఆగుడిసెముంగడనొక స్త్రీదురాలు గూర్చుండి యుండెను. దానినిజూచి యామొసటి బైరాగియాగి—“ఏహోలగ్నిమాట్లా నీవి చచ్చటనా కాపుగముంటిని?

ఏడీ, నీతనయండెక్కడ?”—అని పలుకరించెను.

అంతనామునలిది కనుబొమ్మలపై చేయిసూచుకొని యాబై రాగులను జూచి వణకుతున్న కలతముతో నిట్లనెను.

“ఏవరు బాబూ ఏవరు? యెలారండి...యెలారచ్చుకుచోండి.

అంత నాగిరువును నాయకుగనుమీదఁ గూర్చుండిరి. అయి
ద్రఱు బైరాగఁ లో నొకఁడు మఁగలితో ముచ్చిటింపఁచుండ వారి
యొకఁడతి నిగూఢముగఁ దగి నేర్పములతోనే యాయుంటిని వరిసి
లింఁచుచుండెను.

బై—లచ్చమ్మా, నీకుమమ్మలను దెలియుచుగాని మాకు
నిన్ను బాగుగఁదెలియును. ఏదో పనియొద్ద క్రిందటి ముచ్చటయ
గుటచే నీవు మమ్మలను గుర్తు పట్టజాలవైతివి.

ము—అవునుబాబూ! పెద్దకాలం, జ్ఞాన శక్తి తక్కువ.

బై—ఈమ్య ప్రితిదినము మీరామిరెడ్డి గలియుచునే
మున్నాను. కాని యాతఁడు కానరాలేదు కారణమేమియు దెలియ
లేదు.

ము—అవునుబాబూ! రామిరెడ్డి మొన్ననే యొక దొరగారి
పద్ద బట్టయగఁగొడిరి నాను. ఆ దొరగారిది మొక యూరుగాఁట.

అన్ని యూరులను గల లింఁచుచు నే యుండును.

బై—అయిన నిప్పుడా దొరగారెక్కడ?

ము—బాబూ! నాడే నామర్లకోట నుంచిరి. నేనై నాయుత్తర
మండాల్వూరును విడచిపెట్టెనని రామిరెడ్డియే చెప్పినాడు.

బై—అంతకుముందు రామిరెడ్డి యెక్కడనుండెడివాఁడు?

ము—ఛటర్జీగారింట.

బై—అయిన పారే ఇంటి నేని విడచిపెట్టెను?

ము—ఆ బాబుగారు నెలనెల్లా పదిరూపాయి లిచ్చుడివారి
అదిమాకుచాలవెందునను, ఈ దొరగారు ముప్పదిరూపాయి లిచ్చు
మనుటచేలను ఇచ్చట ప్రసేళించినాడు.

బై—నరే. ఆ తరువాత ఛటర్జీగారి ఇంటివిషయము లేవ
నను నీకుఁ దెలిసినవా?

ము—(తడబడుతూ) అ.అ... .. లేదు బాబూ నాకే
మియు దెలియవు.

అని సంత నారెండవ బైరాగి తన యాసనమునుండి లేచి,
'లచ్చమ్మా, యిక పోవలెను. వేళయైనది. మమ్ములను
మాత్రము మరువకుము.' అని పలికి యా మొగటి వానితోగలసి
వెడలిపోయెను.

వ డ వ ప్ర క రణ ము

“ఉక్కు-మ: పి” వీడే!

సురేష్ గారి యశస్వధలు దిశదిశలకును వ్యాపించుచు, డెను
ఏ వీధియందు జూచినన, ఏయూర గాంచినను, ఏయూజు మాట
లను వినినను సురేష్ గారి కీర్తి సంపద నైతికజీవనము బుద్ధిబల
మును వినవచ్చుచుండుటనేగాని తదితరములు శ్రవణగోచరములగు
ననుట శుద్ధఅబద్ధముగాని వేరొంచుగాదు.

ఇంత సంపద కలిగియున్నను సురేష్ డాబునిరిగనుండక సతి
సూక్ష్మముగను, అట్టహాస రహితముగను తన జీవనమును సాగించు
చుండెను. ఎల్లవేళలందును ఖద్దరు దుస్తులచే ధరించి, పాశ్చాత్య
దుస్తుల నేవగించుచుండెనో యనునట్లుండెను.

ఇట్టి యమోఘయశమును గలిగిన సురేష్ చరిత్రము శ్యామ
లకు మోతగిము తెలియకుండునా?

ఒకసారి వీరెడు మాటల సందర్భమునను కాకినాడపురి
విశేషములనే జెప్పు సంగతియును నీవిషయమునుగూర్చి అక్కడ
సామెతలు దెలియజేసే తరువాతి నది దిన దిన ప్రవర్ధమానమగు

బను, అతనికి రీ తేజములు దిగంతరాళముల బ్రవేశించెననియు జెప్పుచుండెను. ఇదివిని యామె, అట్టి యశోవ తమైత సురేష్ గారి సూర్యదర వదనార విందమును గాంచుభాగ్యము తనకు లేకుండునని కామె యాతని ముంగిట విలపించుచుండెడిది. ఆమె విచారమును గాంచి, యాచురునటి దివనమందే వీరభేద నుడియో సురేష్ గారి ఛాయాపటమును గొనితెచ్చి యామెకిచ్చి కంత నామె యద్దానిది కండ్లకద్దుగొని, దానిని తన కేబియ్యెనుననిది జూనుచుచున్న పూజ సేయుచుండెను.

తరువాత నాపూజ 'ప్రేమపూజ'గ మారెను.

ఇప్పుడు శ్యామల ఆరిని ఛాయాపటమును విడచి యుడలేదు. ఆముఖపద్మమును గాంచక నొక్క కణమియిన నుండజాలదు విరతము నాతని నామాక్షరము ను జూచుట ముందే నిమగ్నమై యుండెడిది. మాటిమాటికి సురేష్ ను జూచిన సుఖస్వప్నములనే గాంచుచుండెను అనుదినము నొక పూలమృగా ఆపటముపై వేయుచుండెడిది. ప్రేమగీతములనుబాది యాతని జిజ్ఞాసి దెచ్చుకొని, మల ప్రేమగీతులతోనే యాతనికి హరికృష్ణుని, శ్రీరామచంద్రుని రాకై సాతాళమున బద్ధిపబడిన చంద్రునిని ఎదురుతెన్నులు జూచివట్లు, శ్యామల సురేష్ ఆగమమున కెదురు తెన్నులు జూచుచుండెడిది.

ఇక ఒక ప్రక్క శ్యామల బాపారిశ్రామిక ముదిరాధిపత్య భారముచేతను, మరియొకప్రక్క పత్రేవారు దృష్టిలో శ్యామల స్వేషాకార్యభాగముచేతను సురేష్ నకు దీరియే లేకుండెను ఛబర్తి గారెల్ల వేళలమందు నాలోచనలనే సాగించుచు, గాయనాపలనువగు విధమున శక్తి బెట్టుచు నాకార్యములయందే సమగ్రుడై యుండెను.

అ.రా.డుదయమునందు వారు తలచినవిధముగనే సురేష్
 ఛటర్జీలు సామల్ కోట వెడలి, దొరగారి బంగళాను తెలిసికొని-
 యందుప్రవేశించి వారిలోని నేరునులేర్పరిగాని రామిరెడ్డి మాత్ర
 మేను నో గూర్చుండి యుండెను. వారిని చూచినంతనే యారంభ
 గజగజ యెఱసాగెను. ఇదంతయును ఛటర్జీ పరీక్షించుచునే యుగ
 డెను. తోడినే యాచార్యులు పంపిసి నమోపించి.

“ఓహో! రామిరెడ్డి యిక్కడనున్నాడే! రెడ్డి! దొరగా
 రెక్కడికి” అని ప్రశ్నించెను.

రామి— (భయముతో) బాబూ! ఏడకో వీధిలోనికి వెడలిరి.

ఛట— డా! సరేలే. నితో కొదిగ మూల్లాడవలయును.
 అటు గొర్రెవచ్చును.

అని పక్కచటి కుర్చీలపధిష్ఠించిరి. రామిరెడ్డి దూరముగ నిలు
 వబడెను.

సురే— ఛటర్జీగారూ! ఈ రామిరెడ్డిని నేను ప్రిశ్చించిన
 బాగుండు ప్రాసకొందును.

ఛట— అవును అట్లెకానిండు.

సురే— రామిరెడ్డి! నాప్రశ్నములకు నదుత్తరంబిత్తువా?

రామి— అట్లే యిచ్చెదను బాబూ!

సురే— నీవిదివరకు వీరిటవనిసేసి మానివేయుటకుఁ గారణ
 సోమి?

రామి— (తిడిబడితూ) ... బలము చాలక!

సురే— వీరింటవనిసేయుట నీకిష్టము లేనిచో వారిలోఁ జెప్పి
 మీను నేయ నెక్కరి లేదా?

రామి— బుద్ధివక్కువచే చేసితిని బాబూ, ఈసారి యింకెపు
 నును చెయ్యదని లెంపలు వైచుకొనుచున్నాడను.

సుగే—నలే—నీరింట శ్యామల ఎత్తుకొని పోబడిననంగతి నీకు దెలియనా?

రామి—(తడబడుతూ) ఆ ఆ లేదు అహా తెలియదండీ!

సుగే—ఎందుకట్లు తడబడెదవు? నిజము చెప్పుము.

రామి—లే... లేదం.

ఫట—ఏయ్! నిజము చెప్పుము. మాకంతయు దెలియునులే అబద్ధమాడితివా నిన్ను చాగలోని కలపెను.

రామి—అనాడుదయమందే మాయమ్మ చెప్పినదిబాబూ శ్యామలఃక్మగారి నంగతి.

సుగే—మాయమ్మ కట్లు దెలియును?

రామి—(ఆలోచన పూరితముగా) బుగచును

ఫట—ఏయ్! క్షణగతజ్ఞులము

రామి—అలా పోలియును.

సుగే—అయిన నామము ముమ్మలొందెనేలననస్యము డీవి?

రామి—నూతువట్ల తెలియ జేయవలదనుటచే.

సుగే—ఏమి?

రామి—చూడు తెలియును విగ పోలినువారతో నామ్మము సకేగవలెనని.

సుగే—నగే సినిమాకేగక ముందు వీరికేదియైన నమహా నిచ్చియుంటివా?

రామి—అలా—అలాగే మధ్యాహ్న మేగో మాటవగున కంటిసేగాని అలాగే కొంటములుగునని కొనలేదు కాబయ్యా. (అని ఏడ్చును)

సుగే—ఏయ్! ఏమనలేదేదవు? బాబూ చెప్పుము. ఆళ్ళాగి మధ్యాహ్న మేమంటివి?

రామి—నాకంటె ముందుగానే మామయ్యగారు సినీమాసంగతి నెత్తిరి. ఆమీదట నేనును అటులే ఈదినామే ప్రయాణముకొండని యంటివి.

సురే—నవ్వుకూడ హెచ్చరిక చేసితివిన్నమాట. సరే నెళ్ళుటకు ముందరికెమైన జేసియుంటివా?

రామి—అరి... జట్కాను నేనే ఎనిచెతిపండి. తరువాత శ్యామలమ్మగారు బద్దకముగ నుండుట చే నామీద కొంచెం దరిపెట్టితిని... అతిరువాత... టెక్కెట్టు నేనే పుచ్చుకొంటిని. నన్ను కూడ వారు సినీమాకు రప్పింపిరి కాని...

సురే—తోడనే నీవే యంటివి?

రామి—నేనావేళ నచ్చుటకు పేరు లేదంటిని. ఒకవేళ పీలగూచో పండికేగి మరలివచ్చుద నంటిని.

సురే—ఓహో మొత్తమ్మవై గ్రంథమున బాగుగ నడిచినా.

అయితచో ఛటర్జీ ప్రక్కనున్న పోస్టలో నడియో మాట్లాడెను. మరికొంత సేపటికి లీసునబానిస స్పెక్టరుగారు మరియొద్దరు పోలీసులతో వారియెదుట ప్రవృత్తిమైరి. తోడనే ఛటర్జీ రామి రెడ్డిని జూపి,

“అయ్యా! మాకు పిమ్మట గలిగిన బలమన అనుమానము తొలగిపోవునంతవరకు నీవని బంధింపవలయును” అనెను.

ననిమిదని ప్రతిపదియె

అయితచో

ఎ లలో ని.ల.సా.సా.

అచో! అయితచో పారిశ్రామిక నెలకొనుట కోడబడి, యునైటెడ్ మొనకు దనమనమనంబు లొప్పనివాడగుటచే నెయ్యో

యిక్కట్టులను పొంది తుదకు భార్యనుకూడ నమ్ముడులోయెను. అట్టివాడు ఈ యాధునిక ప్రపంచమున మందున కొక్కడైనను గాన వడడే. ఒకవేళ యున్నను నూటికో కోటికో యొక్కడు అంతే మరిలేడు. ఉండబోరేమో కూడను.

పాపము! ఇప్పుడు రావి డ్డ బంధితుడు!

ఏపాపమెఱుగని మందభాగ్యుడు- నిరుపేద- నన్మార్గాలంబి- నైతికజీవి- యిప్పుడు బంధితుడు. ఏమిభర్తము? గృహస్థులో చేసిన పాపఫలమై యుండనోవు. ఇంతకు నిప్పుడు తాను చేసిన నేరమేమి? తానొనర్చిన యాకార్యమేమి? ఎందులకు దాసిట్లు బంధితుడగుట? కాలము మారిపోయినది. సత్యకాలముపోయి ఎన్నియేండ్లయినది? అయినది అనత్యకాలము... ఏమో! దేవునికరుణ! ఇక్ష్వాలుమునందు గూడను. సత్యమునకు పూర్వముండినంత విలువ స్థానముగలవందురా! ఏదీ సరైనత్యవాక్రప్తలాపి? కంచుకాగడాపెట్టి పెదకిసలో నూటికో కోటికో యొక్కడగువడిన లోకులందరును సత్యధనుడనియు, లోకమందిరిను ఎప్పటి సత్యమే నూరింట నూరుపాళ్ళు. నునిలిచి యున్నది విశ్వసించుట ఎంతయవివేకము!

అట్లయిన సత్యము వచ్చినదా?

ఈనూతన యుగమందు గూడను.

“సత్యమే జయించును.”

జని నినీనూలు సైతము ఘోషించుచున్నవే! జరిగిని మాటయేమి?

అదియే ఆలోచితము....

“సత్యమేజయించును!”... ఏవిధముగ? ఇప్పుడంతటిను సత్యమే జయించుచున్నదా? జయించుననియూహించు కొనవలెనా? థేస్, ఇదియన్నటికన్ని బాగుగనున్నది. పోనమ్ము. సత్యజీవకములూ

సత్యమేజయు చుచున్నవా? ఒక్కొక్కప్పుడు కీకర్మవశాత్తు జయించిన జయింపవచ్చును. అంతియగాని యన్నివేళలందును — అన్నిచోట్లనుందును విధి విరామములులేక సత్యమే జయించుచున్నది గాబోలు—కథలు—ఓ, అన్ని కథలలోను సత్యమే జయింపవచ్చును. కారణము? అని యన్నియును మానవసృష్టి.

ఈ జీవితము మానవసృష్టిగాదే! భగవన్నిర్మితము. దీనివిషయమై యాలోచించవలెనుగాని కథలో వర్ణించబడినట్టి జరుగునా? ఎందుకు జరుగును? ఏలజరుగవలయును?

మానవసృష్టితమైనట్టి కథల నాధారముగ తేసికొనియే భగవంతు డీ యనంత విశ్వ ప్రపంచచక్రమును ద్రిగ్భూమన్నాదా?

మొకలెన యట్టి యాలోచనలన్నియును రామిరెడ్డి కలలో రసగి తిరుగుచువి అతని నునస్సునెలకొనిలేదు చలించుచున్నది. జీవితము యొక విధమునను ద్వేషభావము జనించినది

పాపము! రామిరెడ్డి యాహుడు వారిముందు సత్యమును పెలుకక దానియొంది లేదని దబాయించిన—దాపకీనితరుల హత్యమగు వడకున్నా! ఎమో! ఎప్పుడనో ఎత్తుకెప్పుగలరు?

శిష్టివాని దాటుటకెవరితరము?

రామిరెడ్డి — ఒకప్పుడు సత్యకాలమువానిగఁగవట్టు దురిడెను

ఇప్పుడు — ఇదిమరిచితవమునకును న్యాయమునకును కాలము

గాదనుకొనెను

ఒకప్పుడతడు దైవభక్తి పరాయణుడు.

ఇప్పుడు నాస్తికమతావలంబి.

ఒకప్పుడు — సత్యమునకు బద్ధుడై యుండెడివాడని.

ఇప్పుడు — నిత్యమును ఏవగించుచున్నాడు.

ఒకప్పుడు — భూతదయాళువు.

ఇప్పుడు—భూతదయారహితుడు

ఒకప్పుడు—మానవులందరను గౌరవించెడివాడు.

ఇప్పుడు—ఆగౌరవమంతయు నశించింది.

ఒకప్పుడు—ఆతడెతి భయస్థుడు.

ఇప్పుడు—అతడెతి భయంకరుడు.

అహ! వింతలో నంతమాపు!

అట్టి సన్మార్గుడీ విధముగ మారునని యెవ్వరైన నూహించి యెస నుంటిరా?

CHAPTER - 10

తొమ్మిదవ ప్రకరణము.

భైరవీ పలాయనము

అనాడు మధ్యాహ్నము రామిరెడ్డి జైలులో నొకమూల గూర్చుండి తలను గోకికొనుచు నేసయో యాలోచింపుచున్నాడు. ద్వారమువద్ద చెఱసాల రక్షకుడు కునికిపాటులు పడుచు నున్నాడు. ఆకునుకులో నొక్కొక్కసారి యాతని తలగోడకు “ధిక్కు”మని తగులుచుండెడిది, వెంటనే యాతనికి మెలగునవచ్చి, ఖుగారుతో నొక్కసారిలేచి యిటు నటు పరికించి యెవరులే లేకుండుటను గని పట్టి మరల కునుకుపాటులు పడుచుండెడివాడు. మిగిలిన రక్షకులును గూడ నీతని స్థితిలోనే యుండిరి.

కొంతసేపటికి నెవరో యొక యువకుడు చెఱసాలాధికారి యనుమతిని బొంది రామిరెడ్డిని జామటకము వచ్చెను. ద్వారరక్షకుడు రామిరెడ్డిని జూపించి—రాత్రియంతయు నడలేదుగాదు గాబోలు—మరల మత్తుగ నుండుటచే చిన్న చిన్న కునుకుపాటులను

వడుచుండెను. ఇఱలోనుండి రామిరెడ్డి ద్వారముకడకు వచ్చి నిలుచుండెను. బయట నా నూతన వ్యక్తి నిలుచుండెను. అద్వారమున కిరువొక్కలను వారు నిలుచుండిరి.

నూ. వ్య—అన్నా, ఎట్టికష్టము సభరించినది?

రామి—తమ్ముడా! విచారింపకుము. విధివాతఁ దప్పింప నెవ్వరోవుదురు? కష్టములు కాపురములుండవు. ఈనినము మన కమానాస్య-రేపు పూర్ణిమ- అంతే, చీకటపోయిన వెలుగు— వెలుపోయినఁ జీకటి—ఇదియే నృప్తిరహస్యము, విచారింపకు.

అని చెప్పినంతలో నీచూటలు వెగటుగఁ దోచినవిగాబోలు నంతవఱకును వీరి మాటల నాఁకించుచుండిన ద్వారరక్షకుఁడు మొగముట ద్రిప్పుకొని కునికిపాటులు వడజొచ్చెను.

రామి—నరేగాని, తమ్ముడా, ఇచ్చటకు సీవెట్లు వచ్చితివి?

నూ. వ్య—ఇప్పుడు నేను రాజమౌళిలోనేగన నివసించుచున్నాను. ఈ దినముదయముండే యనరోవచ్చి నాకీ నుభివార్త తెలిపినంత నేను వెంటనే యిచ్చటకు వచ్చితిని.

రామి—తల్లి సుఖముగనే యున్నాదా?

నూ. వ్య—ఎక్కడి సుఖము? నీవేమియు ననుభవము లేనట్లు మూట్లాడుదువేమి యన్నా? ఉన్న పెద్దకుమారుఁడు చిఱిపాల కిరిగెనని విన్న యేకల్లి గోలు గోలున నేమవదు?

రామి—అయిన నిపుడామె గోలున విలపించుచున్నదా?

నూ॥వ్య—ఆహా, అందుకు సుజేహమేమి?

రామి—అయిన నీవామెను వారించలేక పోతివా?

నూ॥వ.—వారించకేమి? లాభములేక పోయినది.

రామి—అవును. పెద్దకాలము నమీషించినది.

నూ॥వ్య—అన్నా, యింతకు నీవంటినల్యావ్రతునకు నే పాపము నెఱుగని నిర్భాగ్యుని కే ధైర్యముగవలెనా?

రామ—తమ్ముడా! నా నిర్భాగ్యమే— నా మరదలుబిడ్డయే—
నా సత్యకాలమే— నా దైవభక్తియే సన్నిగతికి— నోడితెచ్చినది...
ఇది న్యాయమునకుఁ గాలముగాదు. లోకమంతయు సభ్యమయ్యె-
యన్నది. ఈ కాలములో సత్యమునకు నిలువనిద లేదు, అట్టియె-
మనము పూర్వవరాయణులగుట మన దేతప్పు. కాలమునుబట్టి మన
మనుసరించవలయునేగాని మనలనుబట్టి కాలమనుగరింపదే! ఈ
సూత్రము నాకిప్పుడు బోధపడినది. ముందే యలవడిన సెంత
బాగుండెడినరే, జరిగిన దానికై వగచుట చేసుకొనకాలిన తరువాత
నాకులంబట్టుట. కనుక నికముందైనను మనము శిగుమార్గము నవలం-
బించవలయును. తెలిసినదా! ఇటురమ్ము.

అని నాత్మకై పో నేనియో రోగు నిముసములు గోడి-
గను. అదివిని యాచార్యుర్యచూడుడై యన్నవైపు వింతగా
జూచెను.

రామ—తమ్ముడా! ఏల నాశ్చర్యపడెదవు? ఇందాశ్చర్య
మొందవలసిన విషయమేమిగలదు?

నూ॥ వ్య—అన్నా, ఇది ధర్మవిరుద్ధముగదా?

రామ—భీ! యికను ధర్మమేదవు. ధర్మమెక్కడనున్నది?
పొమ్ము. నీవా కార్యము నతి సులభముగఁ జేయుగలవాడవు నీకు
భయమేల? నాయాజ్ఞ శిరసావహించుము.

నూ॥ వ్య—అన్నా! అట్లే చేసెద. నీకేమియును భయము
వలదు. కార్యము నతిసులభముగ నిర్వహింపెద. నీపథ్యము
నొందకుము. ఇంక నేనుబోయి వచ్చెద. అని యాతఁడెచ్చటితో
పతి త్వరిగ నగెను.

ప్రతిదినము నుదయమారుగంటల కొక మంగలి యాచట సాలవద్దకు వచ్చుటకర్దు. ఆతడట్లువచ్చి ద్వారరక్షకులను మంచి చేసి కొనెడివాడు. అందుచే చటసాలలోని ఖైదీలందఱు సీతనివద్దనే ఔరము జేసికొనునట్లు ఆరక్షకులు జేయుచుండెడివారు. వారిని మంచి చేసుకొనుటకా మంగలి యనుదినము నేమియో కొన్నిపండ్లను దెచ్చి యారక్షకుల కిచ్చెడివాడు. ఆనాడా మంగలి మామూలు వేళకంటె కొంచెము ముందుగ నేతెంచి, తనతోదెచ్చిన మినపనున్ని యుండలను ఆ చటసాల రక్షకులకుఁ బంచియిచ్చెను. వారు వానినందుకొని.

“ఓహో! ఈదినము ‘టిఫిన్’ మినపనున్ని గాబోలు’ ననిరి. తోడనే యాతడు—

“అవునుబాబూ! ఎంతోతెచ్చి మాయింట విచ్చిరట! చాల బాగుండునని మీ కతెచ్చితిని” అనెను.

అంతనొకడు.

“అవునోయ్, నీవు చాలమంచివాడవు. మామీద నీకింత ప్రేమ ఎందుకొ?” అనెను.

తరువాత వారందఱును వాటిని తినివేసిన మరుక్షణముననే వారందఱును నేలకొరిగి గాఢనిద్రను దీక్ష మొదలిడిరి.

తక్షణమే యామంగలి రామిరెడ్డి యున్నగది దగ్గఱకువచ్చి యచ్చటనే మత్తుచే పడియున్న రక్షకుని జేలునుండి బీగములనుదీసి యాగదిని తెరిచి రామిరెడ్డిని బిలచి తన మంగలి పొదివి యాగదిలోనే విడచి, మరల బయట లాళముచేసి బీగముల నెప్పటి ప్రాసమందుంచి రామిరెడ్డిని దీసికొని యెచ్చటికో గల గల నేగను.

తరువాత కొంతసేపటికి రక్షకభటులు మేల్కొంచి, జరిగిన మోసమంతయు గ్రహించి పరుగునబోయి నభ్యయిన్ స్పృశ్యరూపిణి

మొఱవెట్టి, గాత్రము వీరికి గోసిగది, నువ్వే చటర్జీలును నిలచుకొని
యాస్థానములకు బోయెను.

చివ్వుట నారత్నకుడు కలుపు దెజునింతనారు మువ్వరును
లోని ద్రవ్యేతి, యచ్చోట వినుపబడినపొది, గాంచిరి. ఛటర్జీ
చూపొదియు దేమియుండనో చూతము, నానిమూత తెరువ
కదా! యదేయము గావరాలేదుగాని యొకచీటి గానించెను.
దానిని తీసి ఛటర్జీ యిటు చదవ మొదలిడెను.

“నువ్వసిద్ధ పత్తేదారు ఛటర్జీగారికి,

అయ్యా, ‘సాదురేగినదల పొలకగాని నిలువదు.’ అని
జ్ఞప్తియు చుకొనుము—వశావశు నెఱుగని వన్న సమ్మారణము
బట్టి బాధ తీవి. ఉక్కునునిషి పై నోపమా న్నపై చూపుచుంటివి
ఇంతవన్న వశ్యాను మిరగేదియైన గలవా? ఇదిగో నిదము దెప్పు
చున్నాను—వినుము.

ఇదివఱకు నేను చోలచునుగాను గాని యీ నాటినుండి
చోరవృత్తి లోనికి దిగుచున్నాను. ఇదివఱకు పన్నకారణముగ ఒం
భించితి గాని యిటుపైని కారణముగ ఒక వివరమున్నుతింపుము.

ఇట్లు

ఉక్కునునిషి ప్రియశిష్యుడను,

—చామిరెడ్డి—

ఇదినినన నువ్వే ఆశ్చర్యమునకు మోలెనుండెను.

పదియవ ప్రకరణము

ఇనుపమండనము

ఇప్పుడు నూతన ద్వీపము పుష్పసనము మామై దేవేగ్గడనోకనము
పాలె పుట్టుచున్నది. పూర్వ సౌందర్య కిరణపుంజనులతయు నాదీ
పలకేదీర్చి కలి జినట్లు డేలు....

అనాడు మామూలుగానే శ్యామల తనముంగట నురేష్ ఛా
యాపటమునిడుకొని, యాపటమును పూలమాలలతో నలంక
రించుచు నేదియోసాడు కొనుచుండ, వీరడు తన పనులన్నియు
ముగించుకొని యొకమోక్షముపట్టి ప్రక్కకున్న యాననమును యథా
పూర్వకముగ నలంకరించి యామెతో ప్రసంగించ మొదలిడెను.

శ్యామి—వీర! పను లన్నియును పూర్తియైనవని నెలంచి
నిన్నొక్క—కేవలము విడుగు చున్నాను. నిజము దెల్పదవా?

వీర—మీర గొడ నత్యముపలికెదనాతల్లి — ఏదియోనడు
గుడు.

శ్యామి—ఈమ బాబు నన్నెందులకెచటికిదోడి తెచ్చెనో నీ
నెఱుగుదువుగదా!

వీర—అవును. పరిణయ మాడుటకు.

శ్యామి—అయిన నాకేవలమునా నెపుడును నాదగ్గ మాట్లాడ
లేవ!

వీర—ఎప్పుడును మాట్లాడ లేదా?

శ్యామి—ఎవడో యొగ్గసారి మాత్రము చెప్పినాడు. కాని
నాడునేను నిరాకిరించితిని. అనాటినుండియు నావిషయ మెత్తనే
లేదు.

వీర—(చింత పువ్వనవ్వ) బాబుగారి యాలోచన యేమైయుం
డును?

శ్యామ—అదిసరియేగాని... ఇదిచెప్పుము, — సురేష్ గారి ఫోటో యిచ్చట నుండటమంతాను చూశానే గాని మరికోపింపవలెననులేదు.

వీర—అయిన మీరు సురేష్ గారిని అంతగంగముగ ప్రేమించుచున్నారని చెలియునా?

శ్యామ—ఏల చెలియదు? అదియునుచెలియును. అయినను నాతఃప్రేమయు గోపింపకుండుట నాకాశ్చర్యముగ నున్నది.

వీర—(చిటువత్సన వత్సచుండెను.)

శ్యామ—వీరా! యేల నవ్వెదవు? ఈవిషయము నీకంతయును చెలియకపోలేదు. దీనిలోనున్న రహస్యము నాకురహస్యముగ నెదవజెప్పరాదా?

అని అతిదీనముగ నణవివర్ణింప వీరుండఁ జెవిలో నేదియో నెప్పి వెడలెను. అది వినిన శ్యామల యాశ్చర్యమేమని జెప్పుదును. ఆమె అంగూపిని సిత్తశింపలేకుండెను.

శ్యామ—అయిననుకాదు లోన బ్రవేశించి, శ్యామల యాశ్చర్యమునకు గొంగుతును గ్రహించి శ్యామలనుక్కనున్న సర్వీలో నొంగుకొనెను. శ్యామల దానిన నెరుగనిట్లననను లేదు.

ఈను — శ్యామ! యిప్పుడు వీరకు నీతోడ జెప్పిరహస్యము నాకుచెలియదనుకొనుచున్నావు గాబోలు; పిచ్చిపిల్లవు... నీ గొని... నీతోక మధువార్త. వినొకవారము దిఁముఠలో నీయాస్త్రలఁ గలియునటులఁ జేసెనను. ఇది నీ కంతో నానందదాయకమైన వార్తకదూ!

శ్యామ—ఆనంద మెట్లుగును? ఇంతకంటె నానందము నాకక్కడేల కలుగును? ఇచట ప్రకృతిశోభ— ఈరాజదీవి నాకచుట్టు లభించును? ఇచ్చటి వింతవింత పక్షులు—సుందరవనములు... ..

అని యింక నేమేమో చెప్పబోవుచుండ సీనుబాబామే
ధోరణికడ్డువచ్చి లేచి యామె చెవిలో నేదియో చెప్పెను.

* * * * *

శ్యామలాంబా పారిశ్రామికమందిరము నిరాటంకముగఁ
దశపనిని తానుసాగించుచు, వ్రజలచేతను- బీదలచేతను వేనోళ్ళు
పొగిడించు కొనుచుండెను. అనంతయుక్కు గొప్పతనమును ప్రభు
త్వమువారుకూడ తెలిసికొని వారాన. న్నను తగవరీతిని సత్కరింతు
మని ప్రకటించిరి. ఇంతకునతడును మూలకాంక్షడై సురేష్ జన
సమూహముచే దేవునివలె భావింపబడుచుండెను, పత్రికలన్నయు
నీషణ్యమునే జూచుచు- సురేష్ ఛాయాపటములను లెక్కలేనన్ని
పాతకుల కర్పించుచుండెను.

ఇట్టి యశోవృద్ధులను గలిగిన సురేష్ ను జూచిన ఛటర్జీ కే
మాత్రమును అనూయ- ఓర్వలేనతనము- అందుపలన కోపము-
మున్నగు దుర్గుణములు కలుగక ఛటర్జీవానిని తన బారమందిగ చేసి
కొనిన తనకిటుంబమువారికిఁ గూడను వాగములముని గొప్పగొ
ప్ప యశము- బహుమానములు- వ్రజలప్రేమ మొసలగునవి కలిగి
వారికిటుంబమొత్తో వృద్ధిరొసకి ఎచ్చునని యాసి, చి బ్రహ్మాదా
తనతో నీషణ్యమునే చెప్పిమీతనచే ఎచ్చగించుకొని, తనడెంద
మున కలిగిన ఆందోళమును బావుకొని తాను పూర్తిస్వనత
నొందెను.

కాలచక్రము గీర్మిని తిరిగిపోవుచున్నది. ఇంతనకును
“ఉక్కుమనిషి” యెడదో యాతని సవాన మచ్చటనో యింక
లేదు. ఛటర్జీ సత్యము తన రహస్యమందిరమున నొంటరిగ గూర్చు
ని యాలోచనలపై యాలోచనలను సాగించుచుండెను. దొంగను
బట్టవలెననిన దొంగకొఱకె యు-యూర దిరుగు చుండవలెనుగాని

యొకచో మొదేశ్వరమువలె గూర్చుండి యూరక వెట్టి మొత్తీ యాలోచనలను గావించుచుండిన దొంగను పట్టుకొనగలడా యదీ మీరు తలంచవచ్చును ఛటర్జీకి బుద్ధిబలము మెండు. ఆతడు తనఫీ విశేషముచే దొంగ యొక్క ఆకారమును, నివాసమును తన మనో చక్షువులకు గోచరింపజేసికొను శక్తిగలవాడు. ధర్మరాజు తొలి నుండియు నాలోచనపై నాలోచనలను సాగించుచు, ముందురాసు న్న నిషయములను తన అంతర్జ్ఞులకు గోచరము జేసికొని, వాంకై తగు ఉపాయములకు తొలుతనే పన్నుటచే తన భారత యుద్ధమున సులభముగ జయమును గాంచెను. ఇప్పుడీ ఉక్కుమని పిలి అన్వేషించుటలో ఛటర్జీ యట్టిమితమునే యనుసరించెను.

సురేష్ అపరాధపరిశోధనకై తానే ముందంజ వేసెదనని ఛటర్జీతో నిన్నునించి, మారువేషమున కాకినాడ పురమంతయు పరీక్షింప ప్రారంభించెదననియు, అట్లు ఒక్కవారము దినము లా యూరంతగా సంచరించి, గాలించి ఉక్కుమనిపి బాడలు కనుగొనె దనియును, ఆవారిమిలోగను అపరాధుని బాడలా యూర వీస మైనను దొంగనిచో 'ఉక్కుమని పి' కాకినాడ పురవాస్తవ్యుడు గా న్నను, శ్యామల కాకినాడ యుందుండబోదని దృఢనిశ్చయముచేసి కొమ్మైయు నాతనితో పలికెను. ఛటర్జీ యాతని యన్నములకడ్డు బోలేడు. సురేష్ ఆతనివద్ద సెలవుగైకొని స్వగృహమునకు మరలెను.

* * * * *

మరునాడు; ప్రాతఃకాలము—ఛటర్జీగారి యింటముంగిట సనేకులు గుమిగూడి యుండిరి. గోపాల్ జీ వీధిపావడిలో గూర్చుండి విచారపడుచున్న యుండిరి. అచ్చట మహాయున్న జనమును ద్రోసి కొని సురేష్ వడినడిగ నేతెంచి గోపాల్ జీని జేరెను. ఆతడు గోపాల్ జీకి మూటగట్టి యాతని దీసికొని యింటిలోని కేగెను.

వారల్లుబోయి మధ్యనున్న చిన్నగదిని ప్రవేశించిరి. వారాగదిని ప్రవేశించినంత గదివంతను ప్రకాశింపజేయుగల విద్యుద్దీపమొకటి వెలిగెను. తోడనే సురేష్ పరిశోధన కార్యభివేదన, పోలికలగునది ఛచ్చ సామగ్గిలోట వెడలుటచే తనే మానవీకరణంగనాసి వచ్చెను... ..

ఆగదిలో నొకమూల యనువదలంబనము భూమిలో చాకబడి యున్నది. ఆమందనపు బీగముల నేరలో బ్రద్రులుకొట్టి, గోళు చున్నది. సురేష్ దానిమూలను దెలువ వద్దాని యందొక్క చిల్లి గవ్వయైనను లేదుగాని యొకటి మానవుడు చవిచూడెను. సురేష్ దానినితీసి యిటు చదివెను.

“అయ్యా! ఛట్టెగారూ!”

కొన్నాళ్ళు మీకొలుపులో పనిచేసిన జేనే మీ గనము కొల్లగొట్టివందుకు మిక్కిలి విచారింపుచున్నాను... ..

... .. అసలు విచారింప నగత్యంబొరవలెను. కాలములో న్యాయమునకు గృహమునకును, సత్యమునకును స్థానమున్నది? కానికాలో మనస్సే న్యాయమే యు నేన మి... అదిగాగనికొంతవరకు మిక్కిలి విచారింపలే!

నరే - జరిగిన దానిగల మగచేనేటి?

మొత్త నేను చాలలా నున్నాను జీవితమునే—అవగా, “సత్యమేజయ”మృదు స్థిరాంతమునే బహువిధములుగ తర్కించి చూచితిని. అతి ప్రయాసమూరిగ—

మన నిత్య జీవనములో నొక్క సత్యమేజయించుట అరుదుగ నున్నది. కాని సత్యమే జయమృదునది యొకప్పుడ పరిపూర్ణమవుచున్నది. అదియే మనజన్మలో నెల్లప్పుడను సత్యమే పలుకువాడు తరువాతి జన్మలో విజయము గావచ్చును. అని తేలినది నాకా

నమయవలసిందీ బహుశా విశ్వాసము దొంగిలి కావుననే నేటి
భూతుగములకు గడుగితిని

తల్లిగారు నేను 'ఉత్కలము'ని కలియబోయి చూస్తాను

తల్లిగారి సాధువులను గజకొంగని భ్రమించి వానినేవియో
ననుమానించి తమతమ నైపుణ్యములను నీకుంగనిన అట్టి
యోకాశ్చర్యములు జేసిన నిష్ఠాభూతులములే సగభవించుట నిష్కము
సాధురేగితిని దలపాలానగాని నిలువదు.

ఇది

'ఉత్కలము' వీక్షణియును,

"రామకృష్ణ"

ఇది చదివిన సురేష్ అత్తగారికి నొకసారి వచ్చును. కాని
యోగదా అత్తగారి మాటలపైకి వెలిబుచ్చిన లోపలనే యొకరుగానె
కరుణాన దొంగలలోన నెల్ల ప్రవేశించినది గు తెలియను. ఈ
బోధోదయ నారంభించెను.

గది యంతయును భద్రముగ నెప్పటివలెనే యున్నది. గోడ
- కేంద్రమున కన్నమును ప్రస్థానమున గోడలతోగాన
అంతటా చూచుచున్నప్పుడు ద్వారమునొప్పు మూయగాని
నెప్పటివలెనే బయటనే బంధింపబడి యుండెనని సురేష్-గారి
తెచ్చిరి. సురేష్ యింటివెకప్పును వరిశోధింప మొనరించెనుగాని
యదియంతయు నెప్పటివలెనే భద్రముగనున్నది. ఇది గాచిన
సురేష్ అత్తగారి మెచ్చినది చెప్పుదును? అన్నియు నెప్పటివలెనే
భద్రముగ నున్నవి. అయిన దొంగలొనికి నెల్ల ప్రవేశించి మరల
ఎల్లబోయెను? సురేష్ యింకను వరిశోధించుచునే యుండెను.
ఇట్లుండెను భూమిని విశీలింపచుండెను. కొంతవడి కాతని నక
నము ఫలపంతముగ గోచరించెను. అంతటా మూలకుబోయి
యచ్చట నొకదో పుక పెల్లగిరి దిట్లును మరల నచ్చట కట్టి

మమముగఁ గాత్రాంతమున వద్దాని యమర్చివల్లుకు గనుగొనెను. సురేష్‌తోఁబట్టి రక్షితభటులూ ఫలమును పెల్లగించిరి ఆశ్చర్యము! అనియొక సారంగము, సురేష్‌ను మరికొందఱు పోలీసులును సారంగము జూచిరి. సారంగమునయు నది చీకటిగ నున్నది. సురేష్‌ నిజ వద్దను ౨ విద్యుద్విద్యుగా వెలిగించెను. తోడనే సారంగమునకుయు వికాశవంతమునగు సారట్లు బోవుచుండిరి. వానికి పైనుండి గ లినచ్చుటలేదు. వారు నడకను స్వంతగతిని సాగించుచుండిరి. కొనిదూరముబోవునదికి వచ్చు సారంగమున కడుగ పెద్దబంధతాళును, కొనియిసుక బోయబడి యుండెను. చెయి నదిలేక వారందఱును వెనుకకు పోలిరి.

పనునొకడతన ప్రకరణము

కొత్త సంగతి

రామిరెడ్డి తల్లియగు లచ్చమ్మ ఆనాడుంకాలమందు వీధి గుమ్మములోఁ గూర్చుండెను. ఎచ్చోనుండేయో యొక మోటారు సైకిలు నాయువేగ నునోవేగములను మించి స్వరితముతోఁ జనుచుచి రామిరెడ్డి నుండి గుండున నాగెను. అదిగాంచిని లచ్చమ్మ ఎదులకో భయపడసాగెను. తోడినే యొకవ్యక్తి యాసైకిలునుండి దిగివచ్చి లచ్చమ్మ కెదురుగాను ౨ యదుగుపై కూర్చుండెను. ఆతఁడెవడు? ఆతఁడే ఈసుబాబా!

ఈసు—మామో! భయపడు నేను సీతీమియు పపాయము వలపెట్టనే నిచటకురాలేదు.

లచ్చ—బాబూ! తనురెవరు?

ఈసు—చెప్పెద. త్వరితమున, నీవునన్నెరుగవుగాని నను నిన్నెరుగుదును. నీవు రామిరెడ్డిని, లచ్చమ్మవికమా?

అచ్చ—అప్పుడు. తినువు?

ఈను... నా పేరు? నా పేరు చిప్పిల సీత విద్యుదేని

అచ్చ— ఏమిటి జాబూ! ఏమనమోత— శిష్టండికాబూ!

అయిన వినుమా. నీశిష్యుడైన 'ఉక్కు-పిమ్మి' గానూ
మా నిలబడిన? వినియు, ఉప నాశ యుక్కు-పిమ్మినని నమూనూ

లచ్చ—అః! మీరే! ఉప్పునూ మిరియాలూ నిదర్శనమా?

ఈను— ఏమి నిదర్శనముగావలెను? నేచేది చెప్పినను నిశ్చయములే!
నామూటను నీవు పూర్తిగ పశ్యంపవలయును? కావలెననిన నేవ్వి
మాణమై యుండును. ఇదిగో, లభ్యము— నేను నిహోవుగారి
యే యిచటకు విచ్చితిని. ఇంద్రునిపై పూర్తిగ విమోచన నీకాటికందె
మీరును మేమునందఱముగలసి యేయుండవచ్చును. లేనిచో నిక
మీదాదిమీద! న దాలో, ఓ! నీను బోయవచ్చును.

అప్పుడు --- మరొక చోట నుండి వచ్చిన వారు సరిగ్గా చెప్పారని భావించాడు!

ఈనూ—నీతోను నీ పాపములను చీరనుద్దేశముచేసి నన్ను పొగదా! ...
నీ బాపము నేను పోషిం.

అప్పుడు—అప్పుడు సోమ!

ఈసు—నా సొంత మెచ్చటను" యోగినికొప్పుడుదే! అయినా నన్నొట్టు ఈడగ, డుక అయిదులకే నేనా మమజ్ఞుడనా దలసికొనియే యచటకువచ్చితిని.

లచ్చ—(నమియుమూట్టాడెడు.)

ఈను—లచ్చయ్యాట, నీవు నన్ను పూర్తిగా నమ్మినచో నీవు
 యి రామరెడ్డి యెచ్చట నన్నుతో తెలియ జెప్పవూ. ఆతనికే య
 వాయమును సంభవించదని మోర్చిము నమ్ముము. నేను వెంటనే
 యచ్చటకేగి యూట్ర, గూడెనను.

అచ్చయ్య...అమ్మలక్కోళ్ళ ఆధారమేనీ గాన్పించడే!

ఈను—అనున నొకటి చేయుచు. నేను డేహాయి నానాటి

లునుదాచి యొకబండ్రిని పిలిపించుకొని వచ్చెదను. మనమిద్దఱును బండ్రిలో గూర్చుండము. తెలిసినదా? ఆబండ్రిహుటికి బోయితే గొండ్రికిబోవుటయో చెప్పక వ్రలిగొగుండ పోవుటయో చెప్పవలగుదుము. తెలిసినదా? మరియు వినుము. రామిరె దగ్గర నెవ్వరు నాతని తమ్ముడుండునని నేకహిందీదీని నాయుగా పరిచయపడి యేదా?

లచ్చ—అవునుబాబూ

ఈను—నగే ఇక వినుము... వారు మువ్వలరును నీనొకవే వు ఒకవేళనేను శ్రమపడునువాడినే యనుకొండము. అయినచో నొకడను... మీరు మువ్వలగు... మీరా అసమావము బోచిన వెంటనే వచ్చి కాల్చి చంపుడు. వేను నావలపాఠాక్షణాల్లె యొకరివాల్లరులను కొంటిని. అనినీకిచ్చి వేయుదును. తెలిసినదా? నేను శత్రు వత్తును నొడనే నెనను అగును కోరిక దీని వ పామునగు దును. ఏమి? ఈయుగాయును బాగుగనునదా?

అని వెంటనే యాతడు మోటారు నెక్కిలునెక్కి యెచటకో వెళలి మగల నొక పావునుటలో నొక్కజట్టాచుతనతోనెవ్వరు. తరువాత యిద్దఱును జట్టానెక్కిరి. ఈనుబాబు తనవల్లసున్న రివాల్వరు నామె కిచ్చివేసెను లచ్చమ్మ చెప్పిన ప్రశారము ఆబండ్రి పోవుచుండెను

కొంతసేపటికాబడియొక కొండప్రదేశముజేరెను. అచట బండిఆగెను.

కొంతసేపటి కాబాడి యొక కొండ ప్రదేశము జేరెను. అచట బండి దిగెను. ఈనుబాబు లచ్చమ్మ లిర్దురును బండిహుటి దిగిరి. బండిచుక్కడనే నిల్చి బడెను. ఈనుబాబు ప్రదేశమును బట్టి సారి కలిగినాచెప్పి. ప్రదేశముతనికి నిరదనిచిత్తుగానే ఒకవచ్చ

జాతను శ్యామలను అచటనే యున్నగుహలో బంధించియుండినను, ఇప్పుడును నారాగుహయొక్క జోయిరి, ఇరువద్వారము మూసియున్నది కాని లోపల అన్నదమ్ము లిద్దరును గూర్చి యేదియో ముచ్చడించుచుచుండిరి. ముందులచ్చమ్మ ఆద్యారకు కడకేగి “నాయనా” — యని పిలిచింత రామిరెడ్డి తల్లినిగూచి నారాగుహ పుష్పద్వారము తెరిచెను. తరువాత నా నూతనవ్యక్తిని గాంచి దిగులువడచు, లచ్చమ్మ ఆనని శబ్దప్రాయము కనిపించి తనయని దిగులు పీడుచునను... ..

ఈను — రామిరెడ్డి! నీవు “ఉక్కుచునిసి”ని నేనాశించుచున్నావుగదా?

రామి — ఆవును.

ఈను — నీకును అరనిగిని ఏమేర సాబుధముగలదా?

రామి — ఇప్పుటి వఱకు నట్టి జేరియులేదా.

ఈను — సాఖపరిచయము ను?

రామి — అట్టిదియును లేదు.

ఈను — అరని నివాసము నీకెఱుకయేనా?

రామి — లేదు.

ఈను — అయిన నీవారని నెట్లు జేరగలుగుదువు?

రామి — దైవకృపచేత?

ఈను — స్పష్టముగ నాకు తెలియకయుము.

రామి — దేవుని దయయుండిన నేను చేరలేనా?

ఈను — షేష్, రెడ్డి! నీవు జేరగలవు — నీపై దేవుని దయ పూర్వకమున్నది. నీ “ఉక్కుచునిసి”ని నా రహస్య ప్రదేశమునకు బోదము రమ్ము.

అని నా తనే రామిరెడ్డి తొలుత నమ్మజాలకపోయినను తల్లి

యొక్క సమస్తమును తనతోడనే నమ్మెను. పిమ్మట వారందఱును నాకు "మరియు ఇంక"ని బట్టానెక్కిరి. ఇట్లు రయముగ నేగి కాని నొక కష్టమొద్దు ను గెను. తోడనే యీసుబాబు తనతోకచ్చిన శ్రమముల నాచును నొక స్త్రీమలారిలో నెక్కించి బట్టావానిని పోచి వానితోనిలెను. అప్పుడు తన యాతము దానిని కండ్ల ద్వారా నెను. ఈ సమయము క నొక చిత్రాచ్చి దానిని సభయి కా స్పెక్టరుగాఁ కియ్య పుట్టెట్టి తాను నావను సగువుకొని పోయెను.

సభయొక స్పెక్టరు సూర్యారావుగాను. ఛటర్జిగారునా, పోలీసుస్టేషనులో, గూర్చుండతే, నొకవ్యక్తి వారికిఁ దెలుపచ్చి సూర్యారావుగారికి నొకచిత్రాచ్చి వరకు నెచటికి నెడలెను ఛటర్జి గారిచేట్లు వదిలెను.

"అయ్యో, సూర్యారావు మహాకయో!

సభి దిగియున్న సమయమున గూర్చు నొక వానివారిముఖము నీసికొని పోవుచుండినది. శ్యామల రంగుమీఁకు దక్కుటకల్ల. ఛటర్జిగారికి నీ విషయమును తెలియజేయుము.

అట్లు,

—“ఉక్కమిమి ..”

అట్లు పోలీసుగ నైనను శ్యామల నీ వారము దిగియున్న లలో నున్నతెనును సురేష్ వీగినాడు. అతని ప్రయత్నముల నీ సు పిఠులము నొకటి సహకము.

సూర్యారావుగారు నొక సూర్యుని బాహ్యురూపమును దీ

అదేదారుని బాధించుట

ఆ దొంగలతో సురేష్ గారు తీరినది. అదే తన బహుదనపు దివము. ఆ దివమునే సురేష్ తన మాయారూపము నువశాంతిగానొని ఛట్టివను నిజమును ఏదోని ఉక్కుమరిపి వృత్తాంతమును నివ్వని నుకొనవలెను.

అట్టిదికాదు. ఛట్టి మనమెక్కి యాంగ్లదేశవ జెందుచుండునో పాతకులు ఉహించుకొనిదేని యుండదు. గాన వేరవాయబని లేదు.

ఛట్టి పోలీసుకేసునులో నాయుగముమందుగూర్చిని విమునముగాని తెల్లగొడుచు సురేష్ ఆగమమున్నక తగ్గు శాయలు శాశ్వతము ఏనుగు పెక్కులు జూచుచుండెను. ఇంతలో నొకవల్లకి లొబుకోని ఛట్టిని గుర్తించెను. సూర్యారావుగారుకూడ నా వక్తనే కూర్చునిరి ఎవరానల్ల? ... సురేష్ ...

సురేష్—ఛట్టిగారూ! మీ మనమిప్పుడాంగ్లదేశము జెంది యుండవని నేను మొగలనే యూహించితిని.

ఛట్టి—మిచ్చిన గార్డమొనవలకునెవది? అంతయు పూన గుర్తించుచు చెప్పు.

సురేష్—మొన్న సభ్యాహ్లామునేను పన్నాసి వేషముతో నీయూగునకు దక్షిణభాగమున నున్న పాంతము.ందు దిరుగుచుంటిని. అప్పు చూసేపు తిరిగితినిగాని సురేషియు లాభముగవిచలేదు. అంత కేసు మరిచిటిగములు ముందునకు పోయితిని. అప్పుట నొక పాడుదేవాలయమున్నది. ఆదేవాలయము రోడ్డు పక్కన లేక నచ్చటగల పొలముల మధ్యనున్నది. అది యిప్పుడు

శిధిలమగుచు నున్నది. దానిపై చాటు విచ్చలుచున్నది. ఇటువంటిదానిని
ఆజీవాంశమును ప్రక్కనునను ముడిలింపిచెట్టు ఆజీవిని అను
భవించుకరముగఁజేయు చూడదు. ఇది నాకు నొక నిర్భయమైతిని నా
నలె కటింపఁజేసివచ్చినది, అట్లు నేను నిర్భయమైతిని నొకరిని నా
నాడి చుట్టూను మూడుసార్లు దిరిగితిని. అందుకొక గోమయమును ను
దలియిరాలేదు గాని మూడవసారి తిరగితిని. ఇటువంటి కేరముక
మూడుగు వివచయ్యెను. తోడనే నా నడచుటయు నా నడచుటయు ను
అట్టిదలోనే మున్నదోచూడవలెననను గుఱువాలు. అట్లునున్నది,
దానిలోని బ్రవేశించుటకై చాటిచించితినిగాని అట్టిదే తోర్రుటకు
ద్వారమునుగవిచలేదు. ఆశ్చర్యముగనుగు నిలుచునది. అట్టి
ద్వారము లేదు. ద్వారము లేకుంటే నులుచునది అట్లునున్నది. అట్టి
తప్పిదాని కేదోయిమార్గమును నొకరిని నిలుచునది అట్లునున్నది. అట్టి
దేమొకటి యున్నది పరిసరమును చూచుచున్నది. అట్టిదే అట్టి
దేమయు గోచరించలేదు. అట్టిదే నేను చూచుచున్నది. అట్టిదే
దేని మార్గమునున్నదేమో యని నొకరిని నొకరిని. అట్టి
శిఖరము జేరితిని. కాని నా నొకరిని నొకరిని. అట్టిదే అట్టి
గోడలను పరిశీలించితిని. గోడల మీది నొకరిని నొకరిని. అట్టిదే
బొమ్మలు చిత్రీకరణడియించుచు గాని చూచుచున్నది. అట్టిదే
ప్రతికలువుబొమ్మకునున్నది. నొకరిని నొకరిని. అట్టిదే అట్టి
గలవు. నేనాతాళముదీయు ప్రతికలుచితిగాని యుగి సాక్ష్యముకా
లేదు. ఏమిట నేను గోడను చేతివేళ్ళతో రిట్టనారంభించితిని.
అంతయు నొకేవిధముగ శబ్దము నొచ్చుచున్నది. అట్టిదే అట్టి
ము శబ్దము మారింది. తోడనే నొకరిని నొకరిని. అట్టిదే
బొమ్మతో నాస్థలములను మెల్లగఁబోకితిని. అట్టిదే అట్టి
ముక్కకిందవడింది. అంతగట్టి గోడయొక చిన్నబొమ్మనుగల నేల
గులినదే మాయని నే చాశ్చర్యపడితిని. కాని నొకరిని నొకరిని.

నది. అట్టి పరిస్థితి ఇటుకలతో జేయబడిన నిర్మాణముగాను, అది రాతి పీఠంతో జేయబడిన యొకపల్లె,...

నేనా రంధ్రములో లేదూర్చి లోన పరికించితిన. అందు పరిపురుషుడవడము కేగుడుట గనుచినను లోన ప్రవేశించితి. అప్పుడు నాయాశ్చర్యము కలుగజేసిన కూడెను. అందు కిగ్గహము తేమయగునరా లేదు లోన, గుచ్చము, రెండు కుర్చీలు సరికిలానవిగా నున్నప్పటి యందు పైనుండి చూచినపుడు దేవాలయము నున్నదిగా దానికలె గాన్పించినదిగాని లోన ప్రవేశించి సరికి ను యూహ సరియైనది కాదని తేలింది. లోపల గోడలన్నిటిలో నున్నయు వేయబడి యున్నది. అందులందు ఎలక్ట్రోక్ సరికాదు ఎన్నగు విధములు లేనది కరగి శిథిలమునైతి. మూడు ఎన్నెన్నో పుణ్య ప్రాశస్త్యములను, నూర్యకా తిని జిలు చూపు చూచుచున్నట్లుండెను. నేనాగియులగు వాగ్దాని పంశీ లించినది. ఒక మూల నొక గొట్టముగుప్పించినది. ఆగొట్టమేమియు నునా చూసి నాయాశ్చర్యముతో జూచితిని. అది భూమిలోన కరుర్చి బడి యున్నది. ఆగొట్టము చివరనుండి గాలిచచ్చుచున్నది అగాల యందు ప్రాణవాయువు ఎక్కువగ ప్రవేశపెట్ట బడియున్నది. అదే పాలయములో నిడుచున్నయున్నవి. ఇ.లకు నది నిజముగా దేవాలయముగాదు ప్రపటల భ్రమపెట్టి మోసగించుటకై చేసిన కళా ప్రయత్నము — దేవాలయాకారముగ నున్న మందిరము.

అమందిరి మధ్యమండున్న మంచముపై నొక స్త్రీ వ్యక్తి కూర్చుండి యున్నది. ఆమె యెవరు? శ్యామల!... నేనా దగ్గరకు జోయి చూచును పిలచితిని. ఆమె యలికినది లేచి చూచునట్లుంలే పోయింది. ఆమెని ఆ స్త్రీహామనినికను గామె మరుచ లేదు. నన్ను గాంచి తెలిసికొని, “గు రేమ్!” అని బిలుచినది ఆమెకడు

బాష్పపూరితములై యున్నవి. వదనమంతయు నానందరహితము యున్నది. ఆమె కేశములు తైలనంస్కారము లేక జీవీరిగనున్నవి. దేహమంతయు కృశించి యున్నది, కాళ్ళలో పటుత్వము నన్ను గిల్లినది.

నేనామెకు బిల్వదయంతయు మాట్లాడిరిని ఆమె నాశం తయుఁ జదివినది.

దొంగ యామె నెందులకెత్తుకొని వచ్చెనో, యె దుఁగందు బ థించెనో, తెలియదు. ఆమె యచ్చటికెల్లు వచ్చినదో యామెకే దెలియదు మత్తునుండిలేచి చూచునకి తానందు బంధింపబడి యు న్నట్లు తెలిసికొనినది. అనాటినుండియు నామె నెవ్వగును గలియు లేదు దొంగ యెవరో యామెకు దెలియదు. భోజనమున్నెవను తెల్పియందు పడవైచుటలేదు. రెండు రోజులు పోయిన పిదప నొక సన్యాసి వచ్చి యామెను గలిసెను. ఆతఁడునూక నేను ప్రసే శించిన మార్గముగుండనే ప్రసేశించెను. ఆతఁడొడో నూకనుండు. చోరుఁడవలె యామెకు గోచరింపలేదు. ఆతఁడు లోని బ్రవేశింపి యామెనృత్తాంశమిగిగెను. తరువాతనది విని యాతఁడు చూచి జాతికి తనజోలిపోయింది కొంచెమన్నముదీసి యామెకుఁ బెట్టెను. అనాటినుండి యాతడే యన్నము పెట్టుచున్నాడట

తరువాతనే నామెకు ధైర్యముగఱపి, కొలది దినములలోనే మీనారిని గలిసెద నని చెప్పిననీ మూడురోజులు నావెరిసరము లందే దిరుగుచుంటిని. నాకాసన్యాసిగని పించెను. నేను పొనితో సఖ్యములేసి యీతని వృత్తాంతమంతయు దెలిసికొంటా. నిజమౌగ నాతఁడు చోరుఁడు గాడయే నాకును నోచుచున్నది

ఫట— ఇంతియేనా? ఇంకను విశేషములుగలవా?

సురే— చెప్పదగిన విశేషములింకేమియుగానరావు.

తోడనే యాముక్కురును తమయాననములనుండిలేచి, మరి పదిమంది పోలీసులను తమతోదీసికొని యాదేవాలయమును జేరి సురేష్ చెప్పిన ప్రకారముగఁ దామా లోనికిఁ బ్రవేశించి.

లోన శ్యామల మంచముపై వరుండియున్నది. వీరుబోయి శ్యామలను పలుకరించునంత నామె యతికష్టముపై లేచి వచ్చి వాగందరను గలయబూచెను. ఛట్లగీని గాంచివంతనే యామెకక్కడ లేని దుఃఖము ఆనందము కలిగెను. తోడనే తన కష్టములన్నియు మగనునల్లు సోదరుని కాగలించుకొనెను.

తరువాతి ఛట్లగీ యామె లారీయొక్క స్థితియు కమ్మనెను, ఆమె మంచము కిందనుండి యొక పెట్టెను బయటికిలాగెను. అది చూచి ఛట్లగీ యాశ్చర్య మానసునై యాపెట్టెయెవరిదని యడుగ నామె యది తననే యని బదులిడెను. అంత నాతఁడు తన యవి వేగమును ఆపెట్టెసోయిన సంగతినైనను గ్రహింపని తన మందమిని వినినొందుకొనెను. తరువాత ఛట్లగీ సురేష్ నేదియో గొనిగి నంత నావచ్చినవారందరును శ్యామలయు నాలారీలో గూర్చుండిరి. ఛట్లగీ మాత్ర మందే యుండెను.

లారీ వట్టణమునైపు రయముగ నేగుచుండెను. లారీలోని మొదటి యాననమగుదు నూర్వారావుగారును శ్యామలయు గూర్చుండిరి. సురేష్ లారీ నడపుచుండెను. వెనుకనున్న పెట్టెభాగము లో పోలీసులగవరును గూర్చుండిరి. మొదటియాననములో మధ్య శ్యామలయు విరువక్కలను సురేష్. నూర్వారావులును గూర్చుండిరి. నూర్వారావు గారు లారీలోనుండి బయటకు జూచుచు ప్రకృతి శోభను దిలకించుచుండిరి సురేష్ లారీ నడుపుటయందు తనకుగా నేర్పుగగతను జూపించుచు లారీపతిచాకచక్రముగ నడుపుచు తన పనియందు నిమగ్నుడై యుండెను. శ్యామల సురేష్ పక్కను గూ

ర్పుండుడకుఁ దొలుతసిగ్గుపడి జడిసినది గాని విధిలేక బలపరచును
వై నైసను గూర్పుండవలసి వచ్చినది. ఆమె యటులే తలచి గా
తని గూర్పుండనది గాని సురేష్ దేహము తనదేహముగాను నుండు
లునపుడు ఆమె శరీరములోని విద్యుత్తులనటు ప్రాదురు ప్రకటించెను.
ఆమెదేహము పులకరించుండెను.

అప్పుడు అందామె తప్పేమున్నదిగ

అది ప్రకృతి సిద్ధమే.

తను మనసార వలదిన ప్రియుడు పదిమందిలోని తన ప్ర
క్తినే గూర్పున యున్నపుడు తన దేహము వేరెట్లునుగో సిగ్గామ
నావహింపకమానునా? ఆమెను రేషను జూచుట నుండు ప్రభు
పర్యాయము. అంతకుముందామె యాతని ఛాయా ముఖము జూచి
పడేగాని యాతని సదస్వరూపమును జూడలేదు. ఇప్పుడామె ము
ఖారవిందమును ఓండ్లూ జూచుటకైయొకనాటి లొంగెత్తి యాతని
ముఖముపంకి తదకిద్దప్పితో జూచుచుండెను. ను రేషనుది తలెసి
కోని యామెపంకి తోకపరి తలనుద్రెప్పి యామె చూపులతో తన
చూపులను గలిపెను. శ్యామల ఆనిందమును భరింపజాలకుండెను.
ఇదివరకామె పొందనకిష్టము లన్నియు నాశీలు. అది మరచిపోగలి
గెను. సురేష్ ఆమెను జూచి యొక చిరునవ్వు నేవ్వెను. అప్పుడు
ఆమెనృదయములో నెరీతిగా పెరిణమించెనొగ్గాని యామె తలసిగ్గు
తో భూమిలోనికి క్రుంగిపోయెను.

అప్పుడు— ఛటర్జీసంగతి ఆలోచించుట —

ఆ దేహములను రివాన్యమును దలసుకొనుటకు తద్వారా
వచ్చును నుక్కుముఁ మి జూచుట ది రివాన్యమును యామె నాశీలము
ఛటర్జీ తన ఆ వచ్చున తదితరులదిదరు నేగిను ఆమెను నా త్రముం
దెయుండెను. పొది వదిలుటకు గివొనున్నది మరిలవలకను, యథా

స్థానముల మార్చి కేసి— శ్యామల విడిచివేసిన దుస్తులను తాను ధరిం
చు నుంచును మై శ్యామల లోకమునకు.

పాదముల లోకము.

సన్మాసి యెప్పటివలె నచ్చి యూపలక నూడబెరికి లోక
బ్రహ్మచారి శ్యామల ముంచును పద్మమును యొప్పింపగాణి పల్లెను. లోక,
తన జోలినుండి పట్టెడన్నపాదాని పేసెను. ఛటర్జి యిది యాతము
విహస్యముగ నమలించుచు నానె యుండెను. ఆసన్మాసి—

“అమ్మా! ఆయనను దువేయుము” — అని పలికి మరల
నొప్పుకొనిన బోయెను. ఛటర్జి తన యాపల్లెమును దీసినంతనే
యూనికె సోదాకి శ్యామలను విడిచెను. ఆతడొక్కడపడి యా
కాగింపును దీసి చూచెను. అదియొకచీటి!

“ఓహో! ఛటర్జిగారా!

అయ్యో, నీవు నా చూడ—

మీరు మీ విహస్యము దరమును బ్రవేశించుచు— శ్యామల
వలె నుండినది— అది అంతయు నా యదృష్టము... పిచ్చివాడ!

తోలలనే నీగు జెప్పియుండలేదా? మమ్ములబట్ట బ్రయ
త్నింప వలదని—మామాటను నాటి. పంతులు సుభవించిన
యొక్కట సుమా యుడ!

ఉప్పును నీవు మాచే జక్కతిని ఇక్కడను నేయుదువు?

దురాశ దుఃఖమును కలుగజేయు—

శ్యామల నోటికినెదులకు సరితోషముతో నింటికి నేగక
మితిమీరిన జరగములచేయ సాగితివి. అనుభవించుము?

అట్లు,

—“ఉక్కుమనిషి—”

ఇదే చరిత్రను యీలాటిని గుండెను పైపైని యిగిరిపోయినది
అయినను అతడు ధైర్యము వహించెను. అవడా. (వివరము) ప్రక

నిముసమును జరుగున్న మార్పుల నాశంప గునిగించుచునే యుండెను.

ఆగదిలోని విద్యుద్దీపములన్నియు నారిచలి. పంకాలు పిగ గుట మానిపవి. మరియొక విధమైన గాలిలోగల నల్ల బగల బ్రవేశించు చున్నది. ఆవాయువు భరించుట కశక్యముగ నున్నది.

ఫట్లీ యా వాయునేమో దెలిసికొను బయటకుఁ జోవుటకు నయమిచ్చించెను. కాని చీకటి—సాధారణకారము! ప్రోవోక్షక? ఏదీ యాపలక? ఏమో! ఫట్లీ గోడలకు తడుముచుండెను. కొంత నేపటికి నేలగూలెను. స్పృహకన్యవది... ..

నూతన వాయుచంద్రయు హూయ్యునది. ఒక్క సారి 'గుప్' మని విద్యుద్దీపములన్నియు నంటుకొనెను. పంకాలు 'గిర్ గిర్' మని తిరుగనారంభించెను పూర్వపు వాయువు యధాశీతిగ ప్రవేశించుచుండెను. తాతిపలక నేరుఁబడినది. అందుండి యొక్కొక్క లోన ప్రవేశించెను. ఎరరావ్నక్తి?... .. సన్యాసి!... ..

* * * * *

ఇప్పుడు నెం 2888 రు ఇంటిలో సురేష్ వసించుటలేదు. ఒకవ్వుడందే వసిించెను. గాని యిప్పుడు గోపాలజీగారి కోర్కె ప్రకారము వారియింటి నుండే వసించుచుండెను. అయిదారు దినముల నుండి వారియింటనే వసించుచుండెను. ఈ నైదారు దినములలో ఫట్లీతో గలిసియే యంగు నివాసముజేసెను. కాని యీ గాడింకను ఫట్లీరాలేదు. దేవాలయములో దాను ప్రవేశించి చేయుచున్న రాచకాన్యమేమో దేరిగి దెలియుటలేదు.

నరే.—నా 2888 రు ఇంటి గోశేషములేమి? అయింటినుండి వచ్చి దేశం వసించుచున్నది?

అదియే గమనించము—

అది యొక విశాలమందిరము. లోన నాలుగు పెద్దగదులును, ఒక్కొక్కగదివంటి యొక్కక్క చిన్నగదియు మొత్తము ఎనిమిది గదులుగలవు. లోననివుడెవరు వసించుచున్నారోగాని యొకగదియందును సామానులేవియు గన్పింపకున్నవి. చివరగది యందొక టిఫిన్ కేరేజియు నొకకింగ్రాణీకంచమును మరచెంబొక టియు గన్పించుచున్నవి. మధ్యగదియందొక పేబిలును. రెండు కుర్చీలును. మూచ మొకటియు గన్పడుచున్నవి. మనుష్యులెక్కడ? ఎచ్చట నెవరును గన్పింపకున్నారే! అయినను మరల నొకసారి చూతము.

మధ్యగదివంటియున్న చిన్నగదిలో నిర్వరువ్యక్తులు మూడు ముగ్గును చున్నారు. ఎవరువారు? ... ఛట్టి! ... నన్యాసి!

నన్యా—వత్తేదారు మహాశయా! మత్తువీశినదా?

అని మందహాసముచేసి తన గడ్డమును, పెద్దబట్టముడిని తొలగించి వ్రేచెను.

“తెలిసినదా నేనెవరినో? జైలునుండిగొప్పించుకొని, నీయింటఁ బడి యినువనుందనమును తొల్లగొట్టి, యందలి ధనమంతయుదోచుకొనిపోయి—తరువాత శ్యామల బట్టలపెట్టెను మీయింటనుండి దొంగిలించి యామెకుఁజేర్చిన రామిరెడ్డిని నేనే!”

ఛట్టి మారుమాటాడక తలవంచుకొనెను. రామిరెడ్డి బయటకువచ్చి యాగడికొక పెద్దతాళము బిగించి యెచటికోపోయెను.

* * * * *

మరునాడు—వత్తేదారు ప్రముఖుడగు ఛట్టి యిప్పుడు బంధితుఁడు. అతని నొకచిన్న చీకటిగదిలో బంధించివైచిరి. అగడ్తి కిటికీలైనను గానరావు. అంతయు చీకటిగనున్నది. గదిలోనేవిధముగు సామానులును గానరావు. గాలిమాత్రముకొలదిగ గొట్టముల

ద్వారా బయటనుండి లోనికి ప్రవేశించుచున్నది. తలుపువేయబడి యున్నది. లోనున్న ఛటర్జీ బయటకేగుటెట్లు? ఒక గవాక్షమైనను ఒక నస్తువైనను—ఏమియునందుగానరావు, ఇక నెట్లు బయటికిపో గలుగును? గోడలన్నియు నతి దృఢముగ నున్నవి. భూమియంతయు తాతివలెనున్నది. ఇట్టి మైప్ప ఆకాశమునందు మన్నది. గోడలెక్కువ మన్నను ఏలులేకుండెను. సహజమునమియు గానరాదు, అందు నిక నాతివెట్లు బయటపడును? లేక—ఇక బయటపడలేక చిరికాలమందే బంధితుడై పడియుండవలెనా?

ప్రతిదినము ఉదయము పదిగంటలకు లచ్చయ్య ఆతలుపును మెల్లగదీసి, తాను బయటనే నిలువబడి, తనతోడ దచ్చి యువా రపు ఓళ్ళమును లోనిదెరిపి మరల 'ఫాస్' వాసి తలుపును గట్టిగ వసి యుట తాళిము వేయుచుండుట అవసరము. ఇది ఛటర్జీ గమనించకపోలేదు.

పది గంటలకు లచ్చయ్య.

ఛటర్జీ తలుపును మెల్లగదీసి.

తలుపుమెల్లగదీయవలసి ముగ్ధుని.

లోనికి అచ్చయ్య లెక్కన నుండి వెళ్ళి యొకటి ప్రవేశించుచున్నది.

ఛటర్జీ ఆ తిరిగి నట్లుగదీసి లోనికి వెళ్ళినాడు.

లచ్చయ్య తో బడినది.

ఛటర్జీ లోనికి వెళ్ళి తిరిగి పది గంటలకు.

ఛటర్జీ లోనికి వెళ్ళి తిరిగి పది గంటలకు వెళ్ళి తిరిగి పది గంటలకు.

కూలివాడు

పాపము! ఇప్పుడా కూలివానికి దినములు గడచుచున్నవి? ఎక్కడను గూలిదొరుకుటలేదే! ఇంక నాతని యుకరపోషణయెట్లు? అని లేనిచో నాతడు చావవలయునే! పక్కరణముగ నాతని తనువు నశింపవలసినదేనా? వారము దినములనుండి యెచటనుగూలి కూడ ప్రాప్తించలేదు. కూలిలేమిచే నాతనికిడువునకు కూడులేమి కలిగె. కూలిలేక నాతడెన్నాళ్ళు జీవించినోవు? పోనిమ్ము బిచ్చమెత్తినచో నాతడెన్నో గడచునందురా? ఏదీ, బిక్షపెట్టదాత ఎక్కడ? సిగ్గుమాలి, అభిమానమునణచి బిక్షమెత్తుటకు గడంగినను ఒకడును లేడు నేయుడే!

నరేరానినిగూర్చి విచారములే?

అని లోకమునొక్క సహజము— మామూలు— రివాజు ...

అని యూనకుండవలసినదేగాని మనమొక మొగ్గిపైకినను వీరలు నిన్నడివారా? అట్లు వెంటనే నిద్రనచో మనకిడుధోగతియేలప్రాప్తించును? ... సరియే... మనమిక నాకూలివాని జీవితాన్ని గ్రహించము

పాపము! అతని మోగమందు దీనశ్రద్ధము దోపించుచున్నది, ముఖములోని జీవశక్తి నశించినది, కంఠులోతుపోయి యెక్కిగనున్నది, బుగ్గలవృక్షములైనవి. కేశములకు సరియగు సంస్కారములేక జంపిరిజిరిగి తలనంప నలుముకొన్నవి. పొట్టపలుచబడినది. ప్రేగులు లెక్కపెట్టటకు దగియున్నవి. చేతులలోని పటుత్వము తొలగినది. కాళ్ళు చీపురు పుల్లలవలె నున్నవి. చేతిలోనికర అల్లసినాడుచున్నది. ఆతడెవడు? ... కూలివాడు! ... ఆహా! వానిగతి!!

ఇక నాతడు చావవలసినదేనా? అవును, అట్లు ఆయధుగు

మీద నేరియునునునకును పోతుండ వరుండినచో నాకునిగతి యధో గతియే! చేయిజాచి యాసించిన త్రోవబోవు ప్రమాణము తెవల యిన కవికరితురేమో! తన యదృష్టము బాగులగిన పట్టికార్య మేల జరుగదు?

కొంత సేపటి కాలడతకష్టముపై గేగి యూరారు పైసెనా రుప్పి యటునిటు పడికించుచు నట్టివారె యెవరును గొప్పియను జేసి యాతడు వినుగుకొనుచు నతివసముగ నిట్టూర్పులను వినుచు చుండెను మరికొంత తడవునకు నెదిరిగి యుంటినుండి యొక వ్యక్తి బయటకు వచ్చుచుండెను. ఎవరీవ్యక్తి? రామిరెడ్డి అమ్మగారి! అట్లాతడు వచ్చివచ్చి త్రోవనో, రుప్పపై గూర్చుకొని ఆసూనినా నింగాంచెను. కూలివాడీతిని సమ్మేసినిమని యాచి, చూచి, ఆలోచి నిర్భాగ్యుని దీనినెన్నకు జాల జాలివహించి యీని చూచిజేరి యు కబేడకానుచు జేతనుచి యిట్లు భాషింపదొడగెను.

రా. త—ఎరవోయ్ నీవు? ఇంతసేన యగ్గనున్నవీ! ఇట్టి స్థితియందున్న నీవెచటికి బోగలవు? ననే నీకు దగునుపాటుము జేసెన, నీవిచటనే యుండుము. అని నలికే తనయింటికి బోయి మరలతిరిగివచ్చి యాతనికొక రొట్టెలిడి, యతడుద్దా, నీ దినినోనింప నాతనిచే పాలను ద్రావించిసంత నాతనికి జపనర్వములు చేకూరెను.

కూలి—బాబూ! మీరెవరుబాబూ! నాకు ప్రాణదానము గావించిన మహానుభావులు ఇజే పదిదో. దండాలు. మీరే నీమిత్ర కలవియ్యండిబాబూ! ఎప్పుడును మీనామమునే స్మరింపగలదును.

రా. త—నాపేరు నాగస్వామి. నీవు నన్నముయు బోగల నక్కరలేదు. నీసంగతి యేమో కొలదిగ నాకుజెప్పుము.

కూలి—నాసంగతి యేముండును బాబూ! నాపేరు నీరం రెడ్డి.

నాగ—ఓహో, నీవును రెడ్డికులస్తుడవేనా? అయ్యో, నీ కట్టి యిక్కట్టువచ్చే. ఇట్లుపైసి నీకిట్టి యావద ఛాకుండ కాపాడు భారమువాయించి. ఇకనవేమియు భయము జెందకుము... నీవృత్తి?

వీరా—వావృత్తియేమని జెప్పివాడ? ఇదివరకు కూలిచేసి కొని జీవించుచుండెడి వాడను గాని యిప్పుడు నాకవరకు కూలి వ్రసాదింపరయ్యె. కాన నాజీవిత మిప్పుడు దుర్భరమయ్యెను. బ్రతుకు దెరువు కాన్పించదు. పొట్టికొరకెన్ని యిక్కట్టులైనను పడవలయును గదాబాబూ! అందుచే నీదనమునయనుంతయును బిచ్చమెత్తితిని. కానియొకడును బిచ్చమునెట్లను వైపెట్టుకూలి చేయకొనరాదా యని యుదలించిరి. నేనువెంటనే కూలియైండు జూపింపుడని పార్థివ పాఠులను తిరుమ మొదలిడిరి. నేనట్లు తిరుగుచున్న యీ యురుగుమీదఁగూడ బడితిని. ఇప్పుటికి వారము దినములనుండి తిరిగి లేకయ్యె! ఏమిచెప్పుటాడ గుబూ!

నాగ—పాపము! ఎట్టియావద సంభవించెను! హాలోడ మాయ టిక్కెట్టు. అనుచుప్పించునీ తనతోఁ దీసికొనిపోయెను.... కాంచ్రము తిరిగిపోవు చుండెను....

... ఇప్పుడు వీరారెడ్డి కూలివాడు గాదు. బిచ్చ గాఁడు కాదు. కూలిచేసికొన నగత్యములకె యట్టిదియేమియు గాన రాక మలుపులనూడువాడు గాదు. ఇంటింటఁ గూలికై దిడుగాడు గర్భదరిద్రుఁడుగాదు.—రామిరెడ్డి సహాయ నిర్వాహకుడు. అతని స్నేహపాత్రుఁడు. ఆతఁడొసరించు కార్యము లన్నిటిలోను వీరారెడ్డి సహాయముగావలెను. ఇతఁడు లేనిచో కార్యము సునాయాసముగ నెఱవేరుట దుస్సాధ్యము. ఇతఁడు లేనిచో కార్యములుచుఱుగుననుం డిక మందగితిని చోచుచు యును. ఇంతయేల? రామిరెడ్డి తలలోని నాల్గవీరారెడ్డి!... అతని కుడిభుజము....

...ఇప్పుడు వీరారెడ్డి రాజభోగములను భవించుచుండెను. అతనిపొట్ట యెట్లు గడుచును?...దినములెట్లు గడుచును?—అను భయమిప్పుడు బొత్తిగలేదు. రామిరెడ్డి యింట నాతని యాప్తునివలె చిరించుచు సరమరికలేకయుండెను. రామిరెడ్డి బంటిని గూర్చాని భుజించుచుండెను. ఇతడు లేసినచో యశుడు భుజింపను ఇట్టిసదవి నాతడెట్లు సంపాదించెనో యనునదే యాశ్చర్యకరము. ఇట్టిసేర్పు-చాతుర్యము గలిగిన యాతని బుద్ధి వార్షింపదగినది.

పదునాలవ ప్రకరణము

వేశ్యాగృహములో...!

ప్రకృతికాంత మేలిముసుగు లోనుండి తొంగి తొంగి చూచు చుండెను. నూన్యఃశామే చూపులను గమనించి చిన్నిగవునవ్వి, తనప్రతాపమంతయు నామెపై ప్రసరించిన నామెలేత మొగము కంఠిపోవుచుని తలచి తీక్షణిరగాములను బాలించి—ప్రళాంతముగ గన్పరుచుండెను. ...

...ప్రకృతికాంత నల్లని చీరెనుధరించి—జనుల కోలాహల మును, పక్షుల కిలకిలా రావములను, చెట్ల 'దుంయ్' మనెడి శబ్దము లును, నముద్రపు హోరును, పదుల హోరును, పట్టిపుల కలకల మును, కీచురాయిల గీంకారములను, ఏనుగుల ఘోరకారములను, తుమ్మెదల యుగకారములను దనపొట్ట నింకించుకొనెను.

వీధుగిన్నయు సర్పాశువ్యవాయములై యున్నవి. పట్టణ మంతయు జీకటి-కన్నుపొడుచుకొన్నను ఎడలుగాని, గృహములు గాని గాన్పింపరాకున్నవి.

ఏదియెట్లులున్నను సానివాడకు భయమేమి?

సానివాడంతయును నందడిగనే యున్నది. కాని వీధియంత యు టటికపలునైన వలువను దాల్చెను.

ఉద్యోగస్థులు—గౌరవనీయులు. కొత్తపక్షీరులు, పాతఫక్షీరులు, భవంతలు, మర్యాదస్థులు, యువకులు, కాడీలు, వీరందఱు నా వీధియందు దిరుగానుచు నా వీధికి గొప్పతనమును ప్రాప్తింపఁ జేయుచుండిరి. కాని వీరందఱు నొకరొకరికిఁ గనుపడకుండ తిరుగు లాడుచుండిరి. కొన్ని ముసుగులు వడివడిగఁజోవు చున్నవి. పైకి నఁకు సంస్కరణమని జెప్పకొనెడువారును, గాంధీటోపీలుదాల్చి చరించుచుండు వారును గూడనచ్చోటఁ దచ్చాడు చుండిరి. వారందఱును ఒక్కొక్కరుగనేగు చుండిరి. గాని యొకచో మాత్రమిద్దఱున్నట్లు కలసిపోవుచుండిరి. వారేముసుగునులేక— ఏభయమును లేక యధేచ్ఛగ నేగుచుండిరి. అట్లువారు పోయిపోయి యొకగేహ ము నొద్దనాగిరి అచ్చటవారు కొంతతడవేదో మాటాడుకొని పిమ్మట విడిపోయిరి ఒకఁడాగ్రహపు సోపానములనెక్కి, ద్వారముజేరి బాధింపబడిపోయిన తలుపుపై గుద్దెను. మరియొకడేమామెను? ఏమో;

“కంజాక్షీ! కంజాక్షీ!”

అని యుచ్చోట పిలువబడినంతనే లోనుండి యవరరంగభ కానోపు సతి యొయ్యారముగ నడచుచుదలుపు తెఱచివంతనే యాతఁడు లోనబ్రవేశించెను. తోడనే యాతలుపు దళలుమని మూయుబడియె.

“ఓవహోరెడ్డిగారా? చాలనాళ్ళకుదిరుగ దర్శనము. ఇంతకు ముందంగయు నెచ్చటికి మామెమెరి? మీకొకటై నేనిన్నిదిగము లెల్లు చూచితివనుకుంటి?”

“ఎట్లుచూచితివి?”

“అదే చచ్చుచును దున్న!”

‘...శన్నులు వాచిపోయేటట్లు!’

‘అబ్బే-అదికాదు’

‘అయిదే...కండ్లు కాయలయ్యేటట్లు’

‘ఛీ-మీరెంతసేపు కండ్లనుగుటించే చెప్పెనును కాయలయ్యేటట్లు- పువ్వులయ్యేటట్లు-అని!

‘ఊ! మరి...అయితే, ఏమిటో నాకు అలలించాడు. నువ్వే చెప్పావు.’

‘ఎడారిలోనుంచి బొమ్మచెముడు మొక్క నొక్కటా నువ్వు మరి నీకు ముళ్లు ఉండాలికదా? ఏవీ, ఎక్కడా కనిపించేవే?’

ఆతనిపై తూపులపంటి చూపుతున్న శ్రీనివాసునీ నన్ను అని నూటిగ నేగి యాతని వ్యూహములో బల్లెత్తబోతుంటే నాటు కొనెను. ఆ బాధభరించనేరికి తరము?

‘అబ్బో-బాధ బాధరక్షించు రక్షించు-గా బే నిలబడు. నీదగ్గర మళ్ళీకంటె నెక్కువ శక్తి కిరమఃగు యాచుధములున్నవి!’

‘పోసేలండి. మరిక్కడగోలవెట్టకండి.’

అని పడకగది లోనికి దీసికొనిపోయెను రెడ్డి. పొన్న పలుకరించెను. వలయు సంబరములన్నియు నార్చి, యెదుట నుంచ బడెను.

రెడ్డి ఆలస్యమునకు విసుగు. ను...కొవమును జెప్పినట్లుండెను.

‘అబ్బా, నాకిదిన్నియు నెందులకు?—ఇవన్నీయుగోరి నేను నిటకు రాలేదు.’

‘మరి!’

‘మరి లేదు గిరీశేను...అన్నట్లు నీవు భరణివాట్లము నేర్చితివని వింటిని, ఏదీ, కుకసారి మాద్దులొలుకు నాట్లముచేసి నిలుచి నాచేతిలో వాలి సోలిపోవలయును. అప్పుడు గాని మన ఆనందవారిధి లోపల తరంగములంబరము నంటవు.’

అనంతముతో భరతనాట్యము ముగించబడెను — కంజాక్షి
రెడ్డిచేత లో వాలిపోయెను — రెడ్డి వరాలప్పొంగుచుండెను.
అది డామెను తనవృత్తి ముగించు హత్తుకొనబోవుచుండెను.

ఇంతలో డాడ్డి తలుచుచున్న గబగబబబ్బముయెను. అవచ్చిన
ను మిని చూపివేయుటకై కంజాక్షి యేగెను.

రెడ్డి వీధి బులుపుచుండెను. — లోన నొక స్త్రీ ప్రవేశించెను.
మరల తలుపు వేయబడెను. రెడ్డి తన యధాస్థానములో గూర్చు
డెను.

కంజాక్షి లేకివరుగునో నచ్చి యాతనిచేతిలో వాలిపోయెను.
రెడ్డి యామెను తన చేతిలో తొగిట్టి గట్టిక వట్టుకొనెను. ఆమె జాట్ల
తయు గాలికిరేగి డాడ్డి లేకిపోవుచుండెను. ఆమె యాతనిచేతిలనుండి
తప్పించుకొనటకై కత్తు లాలామెను. తప్పించుకొన నుంకించను లేదు
రెడ్డి యాతనిచేతిలో నొక ముఠా ముఠా తనవంకకు, ద్రిప్పుకొని
తన దగ్గరగా లాగదుకను అతని నడిచేయి యామె నోటిపై
బడెను.

తోడినే యొక స్త్రీ వారియెదుట సామెత్తుకొనిపోయి.

కంజాక్షి లేవబోయి — యాచచ్చినవానితో నేమియో మా
ట్లాడబోయెను. కాని రెడ్డిచేయి యామెనోటికి నొక్కివేసి — యా
మెను కదలకుండ బట్టుకొనె . మరయొకచేయి జేబులో నున్న
కెట్ రుహలోను బడుటకడిసెను. — ఆమె నోరు కట్టివేయ
బడెను.

జరిగి మోనముంటెను సామె గ్రహించెను.

కాని, అట్లు — ఏమి చేయగలదు?

సూతన వుగును డామెనుండి తాళములు హరించె యెవటి
కో నేగెను. రెడ్డి యామె నక్కను నిలబడి — రివాల్వరుతో నా
మెను కదలనీయకుండ కట్టి జేసెను

చావుకుంట గడిచెను.

కంబాల్ మంచమునకుఁ గట్టి వేయబడెను. - రెడ్డి వీధిలోను
దెరచి, బయటకువచ్చి, తలుపుదగ్గఱవేసి, యే తకుముందే యచ్చట
తనకై వేదియున్న వానితో గూడి యేకతో వెడలెను ...

ప్రాగ్ధిశ యంతవృత్తే భావదు నిద్రానందో శేచి కళ్యునులుము
కొను చుండెను.

కంబాల్ యింటివీధిలోను గడియవేయకుండుటచే దాని
మనిషి తలుపు దెరచుకొని యొనికరుడచి యాకలయాలి సిగిని
గాంచి నివ్వెరజెంది యామె కట్లన్నియువిప్పి జరిగిన వృత్తాంతము
తయు దెలిసికొనెను.

పోలీసువారి కీ విషయమంతయు దెలియచేయబడెను.

నూర్కూరావు సురేష్లును మరి యిద్దరు పోలీసులును
కంబాల్ గృహమును ప్రవేశించిరి ఛటర్జీ యేమామెను? యేమో!

సురేష్ ఛటర్జీను పరిశీలించెను. దానిలో చిల్లగవల్లయై
నను లేదు. పోయినధనము కయిదునేలు యునని కంబాల్ చెప్పినది.
అపెట్టెలోనొక చీటిమాత్రము గాన్పించెను.

“సానితోత్తల విత్తము నుంచికార్యములకై వినియోగించ
బడుగాక: ...

—ఉక్కుమనిషి”

పదునేవవ ప్రకరణము

అనుమానము

కోడికూరకింకను ఒక గంటకాలము గలదు...

లోకమింకను నాళాదేవి యొసిననుండి మేల్కొనలేదు...

ఎందును నద్దులేదుగాని నా జరిగి రు ఇంటమాత్రము నింత
డి లేకపోలేదు...

అయింటనున్న వల్లరు వ్యక్తులును అతి అడావిడిగ నుండిరి
కొంతసేపటికి నాయుంట సామానులుగాని మనుష్యులు గాని
యెవరును లేరైరి. ఇపుడాయెల్లు ఖాళీయైనది. బయట తాళమునే
యబడినది...

అయింటి వ్యక్తులందఱును జట్కానెక్కి కాలువను జేరిరి.
అపుడే యొక స్త్రీమరుబోటు రయముగవచ్చి చేరినది.

వీరందరు స్త్రీబోటు నెక్కిరి. సామానులన్నియు దానిలో
నుంచబడివి.

జట్కాపోవుటకు నారంభించెను. జట్కానులోలువాడెవడు?
అనియే యాశ్చర్యము! ఎవరునులేరు. అట్లాజటకా యెచటికి
పోవునోయేమో!

స్త్రీమరుబోటు బయలుదేరెను...

నికాకొంత కాపురంతలు వచ్చుచుండె. బోగనే యామె
తనయొడిలో పడుండిమన్న ప్రకృతికొంతను మేల్కొలిపి తాను
సమరించనిచ్చుగించెను.

కోడ "కొక్కురోకో" యని కొంప ములుగునట్లు కూసినది.

ప్రాగ్దిశయంతయు సూర్యకాంతి వలన పరుణవంతమై
యున్నది.

మనస్త్రీమరుబోటు దీనిని జేరెను.

ఇపుడు బంగాళా ఖాళీగాయున్నది కారణమేమి?

ఈబాబు యెక్కడికో యేగను క్యామల స్వగృహమున
జేగను.

నావికులందరు బంగాళాను ప్రవేశించిరి. వారినామానులన్ని
యునుదు జేర్చబడినవి. వారందరు తగు నాననముల నలంకరించి
నిర్మిట నేదియో ముచ్చటించసాగిరి.

వీరాచిడ్డి బ గళాలోని పన్నులూ పట్టిని గారని యూశ్వస్య
మనొందుచుండెను అదీ పట్టిని పాపపుత్రుని గో పెట్టలేవనము
తను లట్టి యశస్వివహిని నిర్మించు కుండును. ఉక్కుముని మున్న
నువారు సేవపెట్టి తన లోకమున నివసించునట్టి సామర్థ్యములను
లోలోని మేచ్చుకొనుట కై — పేరియెనుగని నూనీ భవనము
గారని వా.ధీసశిలమున నిర్మించు కుండును అదీ యుగనిలి మనో
హరారామము ను—పుం. అట్టి కుండుగా నిని యూనదిచి ముండెను.
అట్టి సుందలవ్రోగి పృథ్వీమలను గారచపించుకొనుగదా యాశ క్తి
తను దూషించుచుండెను. ఇన్న దిండుమును తానుకూసనమగదూక
మువలె పట్టిరక్షణేయ పృథ్వీమలను గారచప సెల్లగ్నిమగను దవ
స్వగృహములచి కుండుమని పాపము గోడలనుగృహని తవల
బొనిర్చుచునుండెను సేతుచేసికొని ల కలసిం బాలములుచును
డెను. ఉక్కుమనమియు క్కశక్తి సామర్థ్యమును లోలోనిని పొగ
నుచుండెను—

[illegible]

నిజమే! నిజమించిన యిట్టివానినే యవరాధ పరిశోధకునిగా నిజమింపవలయును. దొంగనుబట్టుటకు దొంగయే కావలెను? ఈ తండ్రే డిట్లెక్కివుగా పనిచేసిన లోకమెంత బాగుపడెడిది! లోకములో దొంగతనము—దోపిడి—హత్య యను మాటలు లేక లోకులందఱును హాయిగ గుండెపై చేయినిడుకొని నిద్రించవచ్చునే! ఎల్లయునను ఎంతకష్టమైననువడి యిట్టివానినే డిట్లెక్కివుగా చేయింపవలయును!

అదియునుగాక—“ఉక్కుమనిషి” బహు కూర్కుడుగాడు, శ్యామలకు చాలాత నపహరించి యాపాడు దేవాలయములో బంధించి “చెనేగాని యామె శీలమునైన జెజవలేదు. తరువాత నా పనికికూడను వశ్చాత్పాపమునొంది శ్యామలను కోరియే మాకర్పించెను. అవును. నిజముగ నాతడు గావలయుననియే మాకర్పించెను. లేనిచో నాతడాతడణమే—న్ను బంధించినటుల వారికొక బంధివలేడా? నా రందఱు యిటులాదేవా! యము ప్రవేశించినటుల నాతనికి దెలియజేమో యిచ్చుచో—నాయూహ సరియైనదికాదని యానాటి గామినెక్కి యుక్కిమే చెప్పుచున్నది. తరువాత—

అనగా నొకరినొక ధనునతయు నేటియొకమంచి శ్యామలకు విడియొగిగనుచున్నట్లు అనని అందరియితే చెప్పుచున్నది అది యూహా—దీనిచు నందఱో నీసుకొని లోకాని ప్రవేశించెను.

అతని గొంగుగనే వీరారెడ్డి యేలకోగాని యాశ్చర్యము నొందెను.

కాని ఆ యాశ్చర్యము బయటకు వెలిబుచ్చలేదు.

వైదునా వ ప్రతిరూపము

ఉప్పు-ను" మి నీడోక

ఈను బాబా నాటికి భార్యతోను, పిల్లలతోను బహుముఖముగా
గాఢ ద్రవీయుచుండెను. అతని గుండలమును నీటిలోనుంచి, నీటిలోను
బయటకును కూర్చుని యుండనే నెచ్చుకొనినది. వీర
రెడ్డి నెచ్చుదిగి వీరిని చూచి పిల్లలతోను కూర్చుని నీటిలోను
ఉండెను.

లచ్చమ్మ నాలుగు కప్పులతో నీటిలోనికి వెళ్ళి బహుముఖముగా
అందఱును ఆ నీటిలోనికి నీటిలోనికి.

లచ్చమ్మ కప్పులను బట్టుకొని నిడలివది.

వీరారెడ్డి మూలము నుండినది, ఏమియు మూలమునకు
కూరుచుండెను. తన బహుముఖముగా, నీటిలోనికి వెళ్ళి బహుముఖముగా
కేవలము నల్లరంగులపాపముగా, నీటిలోనికి వెళ్ళి బహుముఖముగా
చాల నేమియు నారిమూటలు బహుముఖముగా, నీటిలోనికి వెళ్ళి బహుముఖముగా
య్యుకూడ రుచిపడదెట్లు. అందుచే నాటి నీటిలోనికి వెళ్ళి బహుముఖముగా
విడువ నాశించుచుండెను. అందుచే నీటిలోనికి వెళ్ళి బహుముఖముగా
నేదియో వలికి తానాస్థమును వీరిను. అట్లుగా, నీటిలోనికి వెళ్ళి బహుముఖముగా
యెచ్చటికి బోవలయును? తనతోడి వారినద్దకు బోవలసిన వారం
దఱును ఉండెను. అందుచే నీటిలోనికి వెళ్ళి బహుముఖముగా
టికి బోగలుగుచు? పోవువలయును. అందుచే నీటిలోనికి వెళ్ళి బహుముఖముగా
గృహముగాని యాదీవియుండులే!

అతడు తిన్నగ నొకతోటలోని కలిగి యందొక మూమిడిచ
ట్టు నెక్కి కూర్చుండెను. అందుచే యాతడొక మూమిడిచ
ఉండెను.

“ఉక్కుమునిషి” ఎవడు? తానువచ్చియున్నాడే రెండుదినము లాయెనే ఈ రెండుదినములబట్టి ఈదీవిమీదను సంచరించుచున్న వ్యక్తులలోనే ఈ యుక్కుమునిషి యొక్కడై యుండవలెను అయిన నెవరయియుంటాడు? రానురెడ్డిగాని చూతని నెక్కుమనగాని యుక్కుమునిషి కాబాలడు. మరి యిగిలినవాఁడెవ్వరే. వీరడు— ఈసుబాబు— వీరిరువురే! వీరిలో నెవడో యొక్కడై యుండవలయును. ఇవిరెక్కము అయిన యెవరు కావలెను?

వీరడు— ఈసుబాబు! వీరిద్దరిచేష్టలు గమనించిన మీదే యా యుక్కుమునిషి కావట్లు దెలియును. అవును నిజమే! వీరడు ఈసు బాబుకంటె తక్కువయంతిస్థులలో నున్నాడు. ఇతరులతో గలసి మె లసి యదమరికలేక మనలుచున్నాడు. వారితో సతివినయముగ మాట్లాడుచున్నాడు. ఈసుబాబున్ననో— ఆతనికి ప్రత్యేకభవనము గలదు. అతఁడెప్పుడును వీరినివలె వీరివెంట దిరుగాడడు. దినదినము పెట్టణమునకుబోయి, యటనొక పూట ఆగి. వార్తలన్నియు దెలిసి కొనాచు దిరిగి నీదీవి జేరుచున్నాడు. ఎల్లవేళలందును తెలివిగలగి నర్తించుచున్నాడు. సత్యము తనగదిలో గూర్చుని యేదియో పఠించుచునే యుండును. ఇంకాయే? మొన్న వేశ్యాసుందరము నుండి గొని తెచ్చిన భజమలయు నాతనిదగ్గఱనే లెక్కపెట్టి ఆతని కే అర్పించ లేదా? ఇంకను సందేహమేల? అతడే యుక్కుమునిషి! ఈసుబాబే “ఉక్కుమునిషి”

అహా! ఎంత ఆశ్చర్యము! అట్టి సద్గుణఖనిని— అట్టి యశోవం తుని నెన్నడునుగూడ— అతడే యుక్కుమునిషి యగునేమోనని తంకించ నైనను ఓవరకనుమానపడనైనను లేదే! ఔరా! ఎంతచాక భక్త్యముగ పఠించితివి! సరే ఎట్లయినను నిన్ను గాపాడవలయును.

ఉక్కుమసిపి పట్టుటడుట.

ఆహా! ఎంతయాక్ష్మర్యము!

బౌరా! నీగుణములేడ? ఈయుక్కుమసిపి గుణములే?

నీకీర్తికాంతుల దిక్ష్వవభలేడ? ఈసుబాబు ఛాస్తలెక్క?

బౌరా! ఎంతచాకచక్యముగ నడిచితి? ఒకరొకరికి పోలకలు గానరాకుండ చిటిచిటివి. నీవట యెంతయు నినియాడదగినవి. అటువల్లేదారు వృత్తిగారుని నీచతురసి మేటి మునియొకడిజగాన లేనట్లు : రూపించితివి. ఇటు చూచు విద్యుత్తు దోరకృష్ణ నిర్వాహణముగా నీచతురసిమేటి మునియొకడి జూర లేనట్లు నిరూపించితివి. అటు ప్రహసనవేడివై ప్రాంతాంతానలకు శాస్త్రాధ్యక్షులైతివి ఇటు దోరగణాదుకుడనై దోరసిలనున్నానని శాస్త్రాధ్యక్షులైతివి ఎటుజూచినా నీకు సమానమెవరూ గన్పించుకండ నీకొంటిని.

నీ బుద్ధి ఎంతయు ప్రవసించు... ..

నీ దశురతికి ఫీటుంతుంట నిష్కారణముగ ప్రభుత్వము గాని చేరి జిక్కి శిక్షించ బడుట ఎంతయు గర్హ నీయము... ..

ఎట్లయినను కాపాడి, నిన్నే ప్రభుత్వ పట్టాభిరూపము నియమించుట ఎంతయు హర్ష నీయము... ..

ఇటులే విద్యాభ్యాసములు విద్యాభ్యాసము ముగిసెను... ..

అనంతర—ప్రారంభము—

ఈసుబాబునాడుగడగోడకు పోయి యున్నాడు యెదురు గంటలు కొట్టెను... ..

ఈసుబాబునాడు ఎక్కువకు సేగక పోయెటని గూర్చి

కొమ్మూలుగి నేదియో జదువు కొనుచుండెను. మరికొంతసేపటి గానందు చదువుచుండి చుకొని సూర్యుడెను. అపుడే లోని కరుడెంచి నీరారెడ్డినిగాంచి.---

“ఓహో! నీ రెడ్డి ఊరక నెవును నామగిరఃకు పవేరి నే! ఏరితూ విశేషముండును.” అనెను.

నీరారెడ్డి ఏమియుచులేదు. మీరిది సమంశను ఎచటికి పోకుండు చున్నాడో చూచి వచ్చుచు వచ్చిరి. నీరారెడ్డి భావించిని.

ఈను—ఆవును నిజమే. అయిన నీవు గోరువదేని?

నీరారెడ్డి—బోసారి పట్టణము జూడవలయుని మునుకలిగింది. అందుచే మీరొకరినొకరిని బొందవచ్చుచిని.

ఈను—ఇటులే పోవచ్చును—వీరనిగూడ దోడ్కొనిపోయి. నీరారెడ్డి యుండుమందు సంతకుబోవలెను.

నీరారెడ్డి—అట్లే చేసెద. సోవు.

అని చెప్పి యేగెను....

ఈనుకాదు ఆలోచనాసముద్రమున ముగిసెను.—

పాపము! పిచ్చివాడనుచున్నోక బుద్ధిని భావించెను. నేనెంత భాగమును గానెను గాబోలు ఎవరికిఁ దెలియదు? నీనెటన...

నీరారెడ్డి గమనించలేననుకొనెను... ఇంకకంటె పిచ్చి యూహ ఇంకెటుండు? ఆనాటినుండి ఛట్టర్లీ తనయింటనై... బ్రదేలి వలెను. నేనెప్పుడు నిత్యము వాని యింటనేగదాయుండు మహిమ! గానీతె యదా వాని విషయము?

ఛట్టర్లీ యుండు మామూలుగృహమున బంధింపబడెను.— అట్లయిండు నెల కిదిగూ ఇంటప్రవేశపెట్ట బడెను... అపుడతడు గామగర్జన దిని భుజిండుచును—గామగర్జన యుండు మందత్వముచే అప్పుడును... అయిన వారి మనస్వగృహమున ప్రవేశించి... అట్లు జరుగ లేదు....

అదే దినమున నీ వీరారెడ్డి నాకరుగఁ గదిరినాడు. రామి
రెడ్డియొక్క యాజ్ఞనుల్లంఘింపఁదగదు గావ నాతనితో సానింటి
కరిగి యాకృత్యములో పాల్గొని—విమ్మట నీ దీవిని జేరఁ.

దీవిలో నేనీతని పరీక్షగఁ జూడ లేదను కొనెను. ఎవరికి తెలి
యదు వీని విషయము? నాకండ్లుగవ్వు కన్నొక దబ్బు తలపై గట్టి
కొట్టితి ననుకొను చున్నాడు మొదటినుండయు నీతనిని నేను పరీక్షిం
చుచునే యుంటిని....

ఫట్టరీపై నాకవిశ్వాసముండినయెడల వెంటనే నీవీరారెడ్డి
ఈదీవిలో బంధింపక మానుదునా? ఈదీవిలో నీతఁడు బంధితుడ
యిన నీతనికి దిక్కివ్వరు? ఈతని రక్షింతువారెవ్వరు? న యుక్కు
పాదములక్రిందబడి నలిగిపోడా? కాని—ఈనాకభయముగ
లేదు...

ఇపుడీతఁడు పట్టణమునకుబోయి చేయుపనియేమో నాకంత
యుద్వేగోచరమైనది.

ఫట్టరీ వాపము చాల మంచివాడు. నాకెప్పుడును కడుమదిల
పడు. నాయందఱుత గౌరవము గలుగఁజేయు ప్రవర్తన
దిండలకే నాతో బంధుత్వము గలదిని సిచ్చుచు నున్నది. శ్యామల
దొరికినచో తప్పక నేనే యామను పెండ్లియాడివలెనని నాచు
గ్దానము గొనినాడు. అట్టివాడు నాకేనాడు కనుక తలుచునా?
కాదు కాదు అట్లెన్నటికినీగాదు.

నన్నిపుడు పోలీసువారి హస్తగతము జేయునట్లు నీక్కు...
ఏమే! కాని రేపటి విచారణలో నాకెట్టిశిక్షను విధింపబడకుండ
కాయననుమాట వాస్తవము గావలెను. లేనచో నీరిని నీదీవినుండి
కదలెత్తునా? ఒకవేళ తప్పించుకొని పారిపోయి, నాకానగ్రహి
తెలిసిన వెంటనే నేను ఎలాఁబడవలెనా? అనినయిది నిపుడే ము
ఖ్య? ఆయవనరము దీనినది.

అని చూచునను నేమిమా యాలోచించుచుంటాను,

నీరసంబే నియులు పడెను నావిశులిరువురును కాకినాడ జేరిరి
అట వీరకు సేవ కెగిరి. వీరారెడ్డి యొకసారి దిరిగివత్తునని చెప్పి
యెచటికో నెడలెను.

అట్లా చూచోయి నోయి ఛట్టిరి గృహము ప్రవేశించి
తిన్నగ నూతికేగి త్రిత్రి గడ్డము నూలబెరిక ముగము కడుగు
నొనెను.

అశ్చర్యము! ఎవడాతాడ? ఆకోడే ఛట్టిరి!

ఇట్లు కొంచము సేపే యూ బుచ్చటంచు దుస్తులను ధరించి
పోలీసుస్టేషను కరిగి నూర్యారావుగారితో కొంచము భాషించి,
ఇలుగురు పోలీసులతోడను నూర్యారావుగారితోడను కలసి కాల్య
యొడ్డుకుబోయిరి. ఇదివఱకు తాము బచ్చి స్టీమ్బోటు అక్కడనే
యున్నది. వీరంగురు కు దక్కరి. వీరడు లోనగానరాలేదు. అందు
చేవారందరు సరిదు వాగియు ఉరి.

వీరడు ముందు బుచ్చి యాబోటు నెక్కెను. తోడనే
రక్షణభటులొక్కరితో. అది యూరను బంధించివైచిరి. స్టీమ్బో
టునిమ్మిసిగి నెక్కుమును పడెను.

మరి కొంత సేపయి దీనికి తేరినది.

ఛట్టిరి యూరను బుచ్చి వీరంగురుమును సమీపించెను.

తోవలసునది యీసుబాటు నూటలు విలపింపుచుండెను.

“రామారెడ్డి! వీరారెడ్డి యెవరో తెలియునా? అతడే ఛట్టిరి
నాకంటెయును దే యును. మిరొశిణమాలలో మనమందరము బంధి
తులముయ్యెదము పోలీసులు పచ్చి బంధించునపుడు మిరెన
రును తిప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించెనద్దు. పేదీపాటికి బంధితుల
డయుండును. ముందు యెయ్యొక్క ప్రాణమునకు శిశువిధించబడి

నను నేను నహించువాడను గాను. వెంటనే హత్యలకు లంఘించు కొందును. ఇప్పటివరకు నొకహత్యనైనను గావి. చకపోయినను, అవును ఎన్నిహత్యలు చేయుటకునైన నేనువీయువాడను గాను.”

అనునంతలో పోలీసు గారు లో.. బ్రినేల్లిని వారి లనిరము బంధితం జేసిరి లచ్చవ్యతో నహ అందఱును హానాడ జేరిరి.

పదునెనిమిదవ ప్రకరణము

శ్యామల వివాహము

మరునాడు కోర్టులో విచారణ, బనులంగలును కోర్టుకడకు వచ్చిరి. వారిమోములన్నియు హనదంహితములై యున్నవి. “ఉక్కుమనిషి” తాళ తప్పించని యందఱు నానందించుచుండిరి

శ్యామల నత్తుకొంపోయి మూయామందిరమున బంధించిన “ఉక్కుమనిషి” సుందర రామయ్యగారి యోడగోని తేయాకును అతిచమత్కారముగ హరించి.. తిరుగ నాయోడను రాత్రికాత్రి తెచ్చి సుందర రామయ్యగారి కప్పించిన “ఉక్కుమనిషి” వత్తేదాడు గారి యింటనేబడి ధనమును కొల్లగొట్టిన రామిరెడ్డి గరువగు “ఉక్కుమనిషి” వత్తేదాడుని సహితము బంధించిన “ఉక్కుమనిషి” సానియింట నతి విచిత్రముగ బడి అయిదు నేల రూపాయిలను దొంగిలించి, యావె యాలిని మంచమునకు గట్టినదవైచిన “ఉక్కుమనిషి” ఎట్టివాడైయుండునో.. ఎట్టి భీకరవదనము గలిగియుండునో.. ఎట్టిసాహసుడై యుండునో, ఎట్టిరసికుడై యుండునో జూచుటకు జనులందఱు నాశ్రీతపనుచుండిరి

ఎందఱాధకు తాళలేక జనులంగలు మూడిపోవుచుండిరి.

కోర్టుతయుగొప్ప హడావిడిగనున్నది.

కాన్స్టబులు జనమును నిశ్శబ్దముగ నుండుటను చూచి,
కాని వీరిమాట యొకరును విన్నరైరి.

క్రిల్లీ, బీడి, సిగరెట్, వేడివేడి కాఫీ, టీ యను కేకలు
మారుమోగుచుండెను. ఎంతకును జజ్జిగారు 'రానందులకు జనము
విసుగు నొందుచుండిరి. కొందరు జజ్జిగారిని తమలో తిట్టకొను
చుండిరి ఇట్లు పాత్రధుంట గడచినది, బయట కారు 'హరకా' విన
బడినది. జనులందరును నిశ్శబ్దముగఁ జూచుచుండిరి. కొందరు పోలీ
సులు జనులకు తొలగించి తోవజేయుచుండిరి. ఆ తోవగుండ
జజ్జిగారును, వెనుక ఫటర్జీగారును నడచుచుండిరి. జజ్జిగారు తమ
యాననమలంకరించిరి. అందరును తమ తమయానముల నలంకరిం
చిరి. మఱికొంతసేపు గడచినది. నేరస్థులు లోనికిఁ గోవితేబడిరి.
వారు తగుజోనుల నలంకరించిరి. జనులందరును వీరికొరకైయే
యెదురు తెన్నులుజూచిరి. అట్టివారు "ఉక్కుమునిషి" తో నహ
వచ్చి బోనులలో నిలుచుండిరి. వారిని జూచుట కిదియే నమయము.
జనులందరును వారిని గండ్లారజూచిరి. తక్షణమే వారు పొందిన
ఆశ్చర్యము ఎట్టిదని చెప్పుదును. వారది నిజమని నమ్మజాలకుండిరి
అది యంతయుఁ గలయని భ్రాంతి నొందుచుండిరి.

కారణము? ఇదివఱకు గొప్పదాతయని పేరుపడిన వ్యక్తి—వేల
కొలదిజనులకు జీవనోపాధిఁ గల్పించిన సుగుణరాశి — కుంటి, గుడ్డి
మున్నగు వారికి నుచితముగ జీవనమార్గమును జూపిన భూతదయా
పరుఁడు—అన్నదాన, వస్త్రదానములందు వెనుకంజ వేయని ధన
వంశుఁడు—సుప్రసిద్ధుఁడని పేరుపడి, శ్యామలను చెచ్చియిచ్చిన
ఫర్జీగార ప్రముఖుఁడు—ఇట్టి విధముగ మారునని యెవరును కల

“సురేష్ ప్రభుత్వ పత్తేదారుకు నహాయముగఁ బరిచేసి శ్యామలకు తపశ్చి వేయుటలో తాను జూపిననేర్పు అమోఘమైతి. అదియుగాక ఛటర్జీగారు కాప్పిన ప్రకారము సురేష్ అతి ధీమంతుడు. ఈని తెలివి తేలికతయు గొనియాడరగి ఏ.

ఇక, ఉత్కలమున నీ తాను శేషిని దొంగతనములు దోపిడీలు, అన్నియుగూడ ప్రజాపయోగ కార్యములకై సహాయపడే నే శ్యామల నెత్తుకొని పోయెనన్నట్లు ఛటర్జీగారు తిరుగఁ బశ్చాత్తాపపడి మరలఁ దలఁచిరిగానె తెచ్చి వారి కప్పగించెను.

అదియునుగాక—

ఇతఁని శిక్షార్హునిగఁజేయుట ప్రజలలోనొక్కరినీస్మృతముగలేదు. తనకు సుదరరామయ్యగారు— కంజక్షి మున్నగు వారికైనను సమ్మతమాగ లేదు. ప్రభుత్వము ప్రజలదేగాన ప్రజల యిష్టానుసారమే చేయుట ఎంతయు నాచరణీయము.

ఇక, “దొంగకు బట్టుబడు దొంగయే కావలయును అందు చేతనే పత్తేదారుగ నియమించిన దేశములో దొంగతనములూ, దోపిడీలు లోక దేశము శాంతియుతమై యుండును. “అని సుప్రసిద్ధపత్తేదారు ఛటర్జీగారు కూడ చెప్పియుండుచిరి.

కాన, అందఱి యిష్టానుసారమే జేయుట నామభిప్రాయము.

కావున, రాజకీయ ఖైదీలక్రింద నిసురేష్ గారిని, తనగులను విడిచి వుచ్చుచున్నాము. ఇంతటనుండి సురేష్ ప్రభుత్వ పత్తేదారు మనుగాక!”

అని చెప్పి తమయాసనమునుండి దిగిరి.

విచారణముగిసెను.

జనుల ఆనందమునకు మేరలేకుండెను.

అందరును ఎర్రయిండ్లకు వారేగిరి.

మరునాడు.

ఎచ్చటజూచినను సు రేష్ వివాహపువార్తయే!

ఊరంతటను భోరములు గట్టబడెను.

ఉద్యోగస్థులందఱకును శుభ శ్రేణి లగింపడెను.

ముహూర్తపు తేదీ సమీపించిరి.

అన్నియేర్పాటులును శ్యామలాంబా చాగి శాసన ముది
రములోనే జరిగించబడెను.

ఆవీధనంతను పెద్దపెద్దపందిరు లొక్రమించెను.

శుభముహూర్తమున మంగళ సూత్రము సురేష్ చే శ్యామల
మొకలో గట్టబడెను!

ఉద్యోగస్థులందఱకును లోన భోజనములు పెట్ట బడెను.

తదితరు లందఱకును పెరున్న పందిరులందు భోజనములు
పెట్టబడెను

అగ నెన్నో గౌరవములకు గొగువయేమి?

పెద్దల దీవనలలో - పిన్నల సంతోషవచనము లతో పెన్నె
ముగిసెను

పాదోమ్మిదవ ప్రకరణము

బ హు మ తు లు

వనంతరాణి చిరువత్సవ వత్సవముండెను. కోయిల “కుహూ” యనుచు నామెతో సయ్యాటలాడుచుండెను. ఈకుహూ యను యను శబ్దమునకు ఛట్రీగారి తోటనుండి “కుహూ” యని మరి యొకశబ్దము ప్రతిధ్వనించుచుండెను.

ఎవరిదాప్రతిధ్వని?

కొంత పెండ్లికూతురు శ్వామలది!

శ్వామల తోటలో నొక తిన్నెపై గూరుచుండి పూలను మాలగా గ్రుచ్చుచున్నది. ఇపుడామె చూచుటకు వనరాణివలె గప్పట్టుచున్నది. మునుపటికంటె నిపుడామె యెక్కుడందముతో దోచుచున్నది. ఆమె వెనుకనుండి సురేష్ మెల్లగ నరుదొచి గూఁతు కండ్లు గట్టిగ మూసెను. తోడనే యామె,

“అమ్మా! కండ్లుపోయినవి. ఏమిటబ్బా! ఎవరికా కొంటె తనము?”

అని యొక వ్రేటికేక వైచినది. సురేష్ ఆకేకకు చలించక,

“ఈవ్రేటికేకలకేమి లేమ్మా. నేనెవరినో చెప్పకోవలయును లేనచో నిశ్చయే.”

అని వారింత గట్టిగ మూసెను.

“అబ్బా! ఇంకను నొక్కినచో నొకలెట్లుపోవా? ఏమిటా మోటునగునది పురీ?”

అని యామె వత్సవము సతిచమత్కారిముగ పిసుగుతో ననిట్లు సనెను.

“మోటనరసమే కానినూ- నురియేమైనను గానినూ పేరు చెప్పవరకు నింతే!”

“అయ్యో! నాకొక్క పోవుచున్నవి.”

“ఈబెచరింపులకేమి తెమ్ము. నత్వరహాగ...”

“బెదరింపులుకాదు. నిజముగనే నాకొక్కపోవుచున్నవి.”

“ఈమాత్రము దానికేద?”

“ఈమాత్రమేమి? మీయుక్కుచేతులతో నాకొక్క ను క్కి- పనేమగును?”

‘సరే-యింతకు పేరుచెప్పితివిగాదు’

‘పేరు వలచెప్పవలయును? మీపేరు మిన్నచలియదా?’

‘ఉన్! ఇట్లయిన నీకేకప్తమగును. ప్లూగి జప్పుము.’

‘మొన్న పెండ్లిలో జెప్పలేదా? అప్పుడే ఎరిచితిరా?’

“అయిన మరిల జెప్పము.”

“మీరు మరచినచో నేనును మరచితిని. సూక్తు జ్ఞాపకము లేదు.”

“అయిన నింతే” అని గట్టిగ మూయును.

“అబ్బో! చెప్పచున్నాను- మీపేరు... ‘ఉత్కల-నునిష’

‘ఏమోఅల్లరి నాలనలుకేరు చెప్పుడు.’

‘అసలు పేరేమిటి? నీనలువేరూను... సరే... యీను బాబు,’

‘ఏమో పెంకితనము సరిగ జెప్పుక’

‘ఉన్! చంపు నన్నా... సుగ్రీవు!’

‘అయ్యయ్య!’ అని చెప్పుచును తీసివేసెను.

ఈడనే గేలుపద్ద నొక సక్తిలుగంటి ‘గణగణ’ మను

మోగెను.

సురేష్ అచోకబోయి యొక పేపరుతో దిరిగి వచ్చెను.

వానిని ఛోర్జి గమింపించెను.

‘అహో, నానాగార! నయచేయండి!’

‘అహో పుణ్య భార్యదత్తరించితిని నాజన్మ పాపవమాయెను.’

‘అవును కాని! నీవుగాతము పొందిన ప్రేమగాలిని పెండ్లాడఁ గూఁదా? పెండ్లి చేసికొని గౌరవముగ—ఎంత ఆనందముగ నుండును జూడటివి. అహో! అంతాదము దనిపడులకే దెలియవల యును.’

“చాలా లెక్క—విశ్వా నూని చక్ వార్తలుజూడుము.”

సు గేష్ ఆపేషనుగోని యొకకటక దీసి యిట్లు చదివెను,

—♦కాకినాడవార్తలు♦—

కాకినాడలోని శ్రీమద్భగవద్గీతా వార్తలు—మొత్త మందరికీర్తిని— ఆమందిరార్థమున ఉపాసకులకు యొక్క కోమల నిశాల హృదయ మును—అంతా దిలకొని గలదును ఎల్లరక్కర చలిసి విషయములే!

మున్న సు సేద్యారాధ మంత్రోభయమున ఉపాసకులు మా రు రూపముతో సతి స్రయూనలుండి, తుదకు ‘ఉక్తమనిమిని’ జేరె ను. అతని యొకనూపవద్వింతు. అదేవి సరియకు ముందెవరును గొల్పిన లేదు. అదేవియూదుల సర్వం భావములు రెండుదప్ప— అంతర భావములు ఏమియులేవు ...

ఉక్తమునవి. ఎవరో అన్నియు పోలిపెడి. అతడు మరియొక పక్షో కాదు.... .. ఉపాసకులకు అనియో అభ్యర్థకరము!!

ఉపాసకుల నొకరగు రామిరెడ్డియూ, నాటిని తిమ్మదేవు నొగస్తామియూ, నీరడను మరియొకడు నాటిని యువచతులు ...

ప్రజలందఱి కోరికపై జడ్డిగారు వారందఱిని రాజకీయ ప్రైవేట్ క్రింద విడుదల చేసిరి.—....

ఇక ప్రస్తుత వార్తలు—

ప్రభుత్వమువారి క్రింది విధముగ సన్మానములు గావించిరి.

“డాక్టర్ కుమార్”ని పట్టుటచే ఛటర్జీ 500రూ. బహుమానము నొందెను. దొంగను పట్టుటలో సరుపమాయుడును సురేశ్ గాన నాథుడును ప్రభుత్వ వత్తేదారాయెను. కొన్ని నీవిసరిల్ల ని, దానిని ప్రభుత్వమువారి కర్పించుటచే సురేశ్ గాన గారిని చిహ్నముగ ... ‘సర్’ అను బిరుదానంగ బడెను.

తరువాత—

సురేశ్ పాత, ఛటర్జీ సోదరియగు శ్యామలకును వివాహము కన్నుల పంపుగా జరిగెను. అన్ని, వస్త్ర దానములు విరివిగ జేయబడెను. రామగడ్డమునకు తదితరులందఱును ఇప్పుడు శ్యామలాంబా పారిశ్రామికమండలము సహాయ నిర్వాహకులుగ నున్నారు.

ఇక—శ్యామలాంబాపారిశ్రామిక మండలిరము మును పటి కలుపును ఎప్పుడు ప్రకాశముతో పరిగొలుపువన నందలి శియో క దేవులదగ్గర?

సంపూర్ణము

క థ లు — చ రి త్ర లు

www.pustakam.org

జేమలవాడ భీమకవిచరిత్ర	0 12	ఆమగావతిస్థానము	1
తెనాలిరామకృష్ణచరిత్ర	0 12	సచ్చితానందచరిత్ర	1
నలమహారాజాకథలు (వచనం)	0 14	అంధోదేశికధావళి	1
వరమానందశిష్యుల కథలు	0 8	పార్వతీనాంధ్రకావ్యావళి	1
భట్టివిక్రమార్కునికథలు	0 12	మీనాక్షానందచరిత్ర	1
స్త్రీలవృత్తకథలు 1, 2, 3, 4	1 0	భోజకాలిదాసుకథలు	1
పంచపాండవులవనవాసం	1 0	అంబలెండి శిఖండి చి, నా	0
మహాపతివ్రతకథలు	0 12	కృష్ణవక్షసు ఊర్వశి ప్రహసనము	1
మదనకామరాజాకథలు	1 0	నిశ్చేడి	0
పంచలతచరిత్రము	1 0	యగ్నవి	0
ఆనధానము	1 0	కృపాంభోనిధి చి.ల.	0 8
ఆంధ్రమీమాంసనరిభాష	1 0	శ్రీరామకృష్ణపూజా విధానములు	0 12
ఉ వారపాండవము	1 0	పురూరవచరిత్రము	0 12
పట్నధామంజరి	1 0	మహాభక్త విజయము	1 4
కవిగారిమనుగడ	1 0	శుకసప్తతికథలు	0 12
బ్రిటిష్ పరిపాలనాసౌఖ్యము	0 12	కాశీరామేశ్వరమహానికథలు	1 4
పరిపాలనావిధానము	1 0	గోదాపురాణం వచనం	0 12
వడునారరాజులకథలు బైండు	2 0	మా ఆవిడ మొగ్గిపువ్వు	0 12
మైరాపా. వచనం	1 0	పట్నకృష్ణులకథలు	0 12
రాజారామమోహనరాయు	1 0	భేతాశకులవనిశతికథలు	0 12
వరమభాగవతము	0 12	పండ్రెండు గాజులకథలు	0 12
కలీద	1 0	శుశేషకావళికథలు	0 12

వలయువారు: — యస్. ఆప్యస్యానిం అండ్ వన్సు, గాంధీ స్ట్రీట్.

